

PÁLYAMŰ

**Az OBH elnökének a 146.E/2025. (III.26.) számú
határozatával kiírt a Szombathelyi Törvényszék
elnöki állására benyújtott pályázathoz**

2025. május 5.

dr. Kovács Bálint Gábor

Bevezetés	4
I. A törvényszék elnökének feladat-, és hatásköre a jogszabályi rendelkezések és egyéb normatív keretek tükrében	4
II. A Szombathelyi Törvényszék és a járásbíróságok aktuális helyzete a statisztikai adatok tükrében	6
II.1. Ügyforgalmi adatok	6
II.1.1. Peres és nemperes ügyek forgalma a járásbíróságokon	6
II.1.2. Peres és nemperes érkezés a törvényszék elsőfokán	8
II.1.3. Peres ügyek forgalma a törvényszék másodfokán	12
II.2. Az ítélezés időszerűségére vonatkozó statisztikai mutatók	13
II.2.1. A járásbíróságok időszerű ügyintézése	14
II.2.2. Időszerűség a törvényszék elsőfokán	15
II.2.3. Az elhúzódó ügyek	17
II.2.4. Az időszerűség és a vezetői célok	19
II. 3. Az ítélezés megalapozottságára vonatkozó statisztikák	21
II.3.1. Megalapozottsági mutatók a járásbíróságok és a törvényszék viszonyában	21
II.3.2. Megalapozottsági mutatók a járásbíróságok és a Kúria viszonyában	22
II.3.3. Megalapozottsági mutatók a törvényszék és a Kúria viszonyában	22
II.3.4. Megalapozottsági mutatók a törvényszék és a Győri Ítéltábla viszonyában	22
II.3.5. A megalapozottság és a vezetői célok	23
III. A tisztességes eljárás, a bírósághoz való hozzáférés	24
IV. A humán erőforrás kérdése a Szombathelyi Törvényszéken	25
IV.1. A bírák munkaterhelése az országos átlag tükrében	25
IV.1.1. A járásbírók ügyterhelése	26
IV.1.2. A törvényszéki bírák ügyterhelése	28
IV.1.3. A másodfokú tanácsok munkaterhelése	29
IV.2. A titkárok, fogalmazók, ügyintézők és tisztviselők helyzete	30
V. Tárgyi és pénzügyi erőforrások	31
V.1. A tárgyi erőforrások	31
V.2. A pénzügyi erőforrások	33
VI. Az informatikai helyzet	33
VII. Céljaim, elveim, terveim	33
VII.1. „A bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék”	34
VII.2. „A független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek”	35
VII.3. „Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása”	35
VII.4. „A tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása”	35
VII.5. „A bírósági szervezet integritása, az ítéelkezési és igazgatási munka	

átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége, a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése, a képzési rendszer fejlesztése valósuljon meg, együttműködésben a többi hivatásrenddel”	36
VIII. Összegzés	36

Bevezetés

A Bírósági Közlöny 2025. évi 4. különszámában jelent meg a Szombathelyi Törvényszék Elnöki állására kiírt pályázati felhívás (146/E/2025. (III.26.) OBHE számú határozat), amelyre az alábbi pályaművet kívánom előterjeszteni. Pályaművemben elsőként vázolni kívánom a törvényszék elnöke feladat-, és hatáskörének jogszabályi illeszkedését, és a hatalmi ágak rendszerében betöltött bírósági szerepkörrel összefüggő feladatát. Ehhez kapcsolódóan bemutatom a Szombathelyi Törvényszék 2025. április hónapra vetített, de három évre visszatekintő aktuális helyzetét, az ügyforgalmi, időszerűségi és megalapozottsági adatokat. Ezt követően a létszám-adatok, továbbá a tárgyi-, és személyi körülményekkel kapcsolatos tényekből adódó következtéseim alapján, valamint az Országos Bírósági Hivatal elnökének stratégiai céljaira figyelemmel vázolom vezetői elképzeléseimet.

I. A törvényszék elnökének feladat-, és hatásköre a jogszabályi rendelkezések és egyéb normatív keretek tükrében

A törvényszék elnökének jogállását és annak alapkereteit a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. számú törvény (a továbbiakban: Bszi.) a bírósági vezető fogalmához kötötten határozza meg. A Bszi. szerint a törvényszék elnöke az a bírósági vezető (Bszi. 118. § (1) bekezdés a) pontja), akinek a feladata a törvényszék vezetése (Bszi. 118. § (1) bekezdés), továbbá felel a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység jogszabályoknak, az OBH elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő hatékony működéséért. (Bszi. 118. § (2) bekezdés) A törvényszék elnökének jogállását – a fenti alapvetéseken túlmutatóan – a Bszi. 119. §-a konkrétan is meghatározza, amit számos vonatkozásban a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás (a továbbiakban: Igsz.) 25. §-ának (1) és (2) bekezdése tovább pontosít.

Ennek alapján a törvényszék elnöke a költségvetési keretek között gondoskodik a bíróság működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételekről, gyakorolja a törvény által hatáskörébe utalt munkáltatói jogokat, irányítja a bíróság pénzügyi, gazdasági tevékenységét, ellenőrzi az eljárási határidők megtartását, gondoskodik az ügyviteli és igazgatási szabályok megtartásáról, az OBH elnöke által meghatározott alapelveknek megfelelően szervezeti és működési szabályzatot készít, meghatározza a vezetése alatt álló bíróság munkarendjét és munkatervét, jóváhagyja a kollégiumok munkatervét. Ellenőrzi továbbá e szabályok betartását, irányítja és ellenőrzi a nála alacsonyabb beosztású bírósági vezető igazgatási tevékenységét, biztosítja a bírói testületek működési feltételeit, összehívja az összbírói értekezletet, biztosítja az érdekképviseltek jogainak gyakorlását, szervezi és ellátja a hatáskörébe utalt oktatási és továbbképzési feladatokat, évente egyszer tájékoztatja az OBH elnökét, valamint az összbírói értekezletet és a bíróság más dolgozóit a bíróság működéséről, ügyforgalmi és gazdálkodási helyzetéről, a bíróság hatékony és időszerű működtetése érdekében a következő naptári évre kitűzött célokról és azok megvalósítását szolgáló igazgatási intézkedésekről, a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben a kitűzött célok és

intézkedések végrehajtásáról és eredményéről. Felelős a bíróságok működésével kapcsolatban a törvényben előírt személyes adatok kezeléséért, felelős az OBH elnöke határozatainak határidőben történő végrehajtásáért, gondoskodik a bíróság ügyfélfogadási idejének és rendjének a központi honlapon és – amennyiben a bíróság saját honlappal rendelkezik – a bíróság honlapján történő közzétételéről, és ellátja azokat az egyéb feladatokat, amelyeket jogszabály, az OBH elnökének szabályzata vagy az OBH elnökének határozata a hatáskörébe utal. (Bszi. 118. §, Igsz.25. § (1) és (2) bekezdés)

Magyarország Alaptörvénye deklarálja a hatalommegosztás elvét. A hatalmi ágak egyensúlyának demokratikus rendszerében a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el, a bírák függetlenek, és csak a törvényeknek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak.

Az Alaptörvény, a Bszi. és az Igsz. fenti, normatív előírásai világosan körvonalazzák a törvényszék elnökének összetett feladatkörét, azt, hogy az OBH elnökének stratégiai céljai mentén, határozatainak végrehajtását időszerűen szervezve, de személyes felelőssége mellett gyakorolhassa munkáltatói, gazdálkodási, irányítási, felügyeleti jogköreit. Ebben a körben figyelemmel kell lennie arra is, hogy az elnök irányítása és felügyelete alatt álló szakmai vezetőknek igazodnia kell a felsőbb bíróságok szakmai irányítási tevékenységéhez. A szakmai és az igazgatási feladatkörök számos vonatkozásban szükségszerűen összefügghetnek; az igazgatási vezetőként meghozott döntések az ítélező tevékenységre is hatással lehetnek. Az azonban egészen biztos, hogy e komplex feladat-, és hatáskörgyakorlásnak mind a törvényszék külső viszonyaiban, mind pedig a belső munkaszervezési feladatgyakorlás során a függetlenség követelményének meg kell felelnie.

Céлом, hogy a Szombathelyi Törvényszék olyan munkaszervezet legyen, ahol a kívánatos tendenciájú időszerűségi és megalapozottsági mutatók mögött látszanak és hallhatóak az emberek és az ő egyéni értékeik. Olyan körülmények között történhessen a hivatás gyakorlása, ahol a csökkenő ügyszám mellett valóban azt érzik a bírák, titkárok, fogalmazók és a tisztviselők is, hogy munkájuk során az érdemi kérdésekre koncentrálhatnak. A vezetésnek azon kell dolgoznia, hogy a bírák gördülékenyen végezhesék munkájukat és a teljes munkaszervezet olajozottan működjön, megteremtve a személyi és tárgyi feltételeket, a technikai támogatást, úgy, hogy a folyamatok ellenőrzése és kontrollja is biztosított legyen. Az elmúlt évek modernizációs célú intézkedései, az ellenőrzési rendszerek pozitív tapasztalatai mellett fontosnak tartom azoknak a megtartó intézkedéseknek a be-, és visszavezetését, amelyek a bérprogram mellett alkalmasak lehetnek az adminisztratív munkaerő elszivárgásának megállítására, és a bírák ítélező tevékenységének motiváló és nyugodt szakmai közeget biztosítanak. A független és hatékony igazságszolgáltatás szervezése csak olyan együttműködésen alapulhat, ahol az elnök igazgatási tevékenysége figyelemmel van a járásbíróságok vezetőinek és a bírói testületek véleményére, azokat a döntések előkészítése és a döntéshozatal során figyelembe veszi, és az esetlegesen felmerülő munkakonfliktusokat nyíltan, transzparensten, korrekt hangnemben, de határozottan kezeli.

II. A Szombathelyi Törvényszék és a járásbíróóságok aktuális helyzete a statisztikai adatok tükrében

II.1. Ügyforgalmi adatok

A Szombathelyi Törvényszék aktuális helyzetének bemutatását a 2022-2024. közötti évekre, valamint a 2025. év első négy hónapjára vetítetten mutatom be. Vas Vármegye területe 3336 km², lakosainak száma mintegy 250.000 fő, ezzel területileg Magyarország 17. legnagyobb területi egysége; 11 város, 7 járás tartozik megyénkhez. A Szombathelyi Törvényszék a Győri Ítéltábla illetékességi területéhez tartozik, területén 4 járásbíróóság működik. A Szombathelyi Járásbíróóság látja el a Szombathelyi és a Vasvári Járás illetékességi területéhez tartozó ügyeket, a Sárvári Járásbíróóság a Sárvári és a Celldömölki Járás ügyeit intézi, míg a Körmendi Járásbíróóság a Szentgotthárdi és a Körmendi járás illetékességéhez tartozó ügyekben, a Kőszegi Járásbíróóság saját járási ügyeiben járhat el.

II.1.1. Peres és nemperes ügyek forgalma a járásbíróóságokon

Az alábbi táblázatokban a járásbíróóságok és a törvényszék peres és nemperes ügyforgalmát mutatom be az elmúlt három évre nézve.

Peres ügyek forgalma a járásbíróóságokon					
ÉV	ügyszak	Folyamatban volt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2022	polgári	1008	2340	2455	893
	gazdasági	74	92	112	54
	büntető	252	554	590	216
	szabálysértés	56	995	947	104
	ÖSSZESEN	1390	3981	4104	1267
2023	polgári	893	2385	2410	868
	gazdasági	54	101	110	45
	büntető	216	634	616	234
	szabálysértés	104	1110	1142	72
	ÖSSZESEN	1267	4230	4278	1219
2024	polgári	868	2313	2217	964
	gazdasági	45	134	132	47
	büntető	234	684	630	288
	szabálysértés	72	1178	1187	63
	ÖSSZESEN	1219	4309	4166	1362

2025.I. negyed- év	polgári	964	593	619	938
	gazdasági	47	37	38	46
	büntető	288	184	195	277
	szabálysértés	63	353	384	32
	ÖSSZESEN	1362	1167	1236	1293

A törvényszék illetékességi területéhez tartozó bíróságokon, valamennyi ügyszakot együttesen vizsgálva, 2022. év óta kismértékű növekedés mutatható ki a peres ügyek érkezésében. A polgári peres ügyek érkezésének száma csekély mértékben csökkent ugyan, az elsőfokú gazdasági ügyekkel együtt értékelve ugyanakkor statisztikai nagyságrendjét tekintve állandó a civilisztikai peres ügyforgalom: 2022-ben 2432 ilyen ügy érkezett, míg 2024-ben 2447.

Nőtt ugyanakkor a büntető-, és a szabálysértési érkezések száma; 23 %-kal emelkedett a büntető elsőfokú érkezett ügyek száma, míg 18 %-kal a szabálysértési érkezett ügyek száma. Az idei évben az előző évi adatoknak szinte teljesen megfelelően alakulnak az I. negyedévi érkezési számok. 1167 db ügy érkezett az első negyedévben, ami megközelítőleg a negyede az 2024. évben érkezett összesen 4309 darab ügynek, amiből az következik, hogy 2022 év óta a 20%-os érkezési növekedés folyamatos, illetve a jelenben is mérhető.

Látható tehát egyfajta stagnálás az érkezett ügyek számában azzal, hogy a büntető elsőfokú peres ügyek száma emelkedik. Ezzel összhangban azonban vizsgálni kell a nemperes ügyek forgalmát is a bíróságokon.

Nemperes ügyforgalom a járásbíróságokon					
ÉV	ügyszak	Folyamatban volt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2022	polgári	113	1420	1440	93
	gazdasági	1	16	14	3
	végrehajtás	149	2290	224	189
	büntető	141	2117	2184	74
	szabálysértés	357	2313	2364	306
	ÖSSZESEN	761	8156	6226	665
2023	polgári	93	1456	1414	135
	gazdasági	3	1	3	1
	végrehajtás	189	2154	2113	230
	büntető	74	2239	2204	109
	szabálysértés	306	2768	2833	241
	ÖSSZESEN	665	8618	8567	716
2024	polgári	135	1539	1498	176
	gazdasági	1	1	2	0
	végrehajtás	230	2199	2188	241
	büntető	109	2157	2122	144
	szabálysértés	241	3439	3423	257
	ÖSSZESEN	716	9335	9233	818
2025. I. negyed- év	polgári	176	357	385	148
	gazdasági	0	2	1	1
	végrehajtás	241	1028	1034	180
	büntető	144	457	502	99
	szabálysértés	257	844	804	297
	ÖSSZESEN	818	2688	2726	725

A nemperes ügyek között is hasonló irányú tendenciák láthatóak az érkezésben 2022. évhez képest. A polgári és gazdasági nemperes ügyek száma csekély mértékű, statisztikailag ugyan mérhető növekedést mutat, de gyakorlatilag stagnál. A büntető nemperes ügyek érkezésében ugyanakkor kismértékű emelkedés látszik, amit tovább színez az a körülmény, hogy a szabálysértési érkezés növekedése radikális mértékű, közel 50 %-os emelkedést mutat.

II.1.2. Peres és nemperes érkezés a törvényszék elsőfokán

A törvényszék elsőfokán a polgári peres érkezés száma csökkent mintegy 30 %-kal; szintén 30%-kal esett vissza a gazdasági peres érkezés is, ugyanakkor jelentősen nőtt a munkaügyi

érkezés: míg 2022-ben 69 darab ilyen ügy érkezett, addig 2024 évben 158 darab. A büntető elsőfokú ügyek érkezését tekintve 2024. évben egy üggyel több volt mint 2023-ban, ugyanakkor mintegy 27 %-os csökkenés mutatható ki 2022-es évhez képest.

Peres ügyek forgalma a törvényszék elsőfokán					
ÉV	ügyszak	Folyamatban volt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2022	polgári	64	183	200	47
	gazdasági	30	78	85	23
	munkaügyi	27	69	82	14
	büntető	5	41	28	18
	ÖSSZESEN	126	371	395	102
2023	polgári	47	175	154	68
	gazdasági	23	62	61	24
	munkaügyi	14	148	128	34
	büntető	18	29	26	21
	ÖSSZESEN	102	414	369	147
2024	polgári	68	128	143	53
	gazdasági	24	56	54	26
	munkaügyi	34	158	177	15
	büntető	21	30	37	14
	ÖSSZESEN	147	372	411	108
2025. I. negyed-év	polgári	53	33	32	54
	gazdasági	26	14	17	23
	munkaügyi	15	16	14	17
	büntető	14	4	9	9
	ÖSSZESEN	108	67	72	103

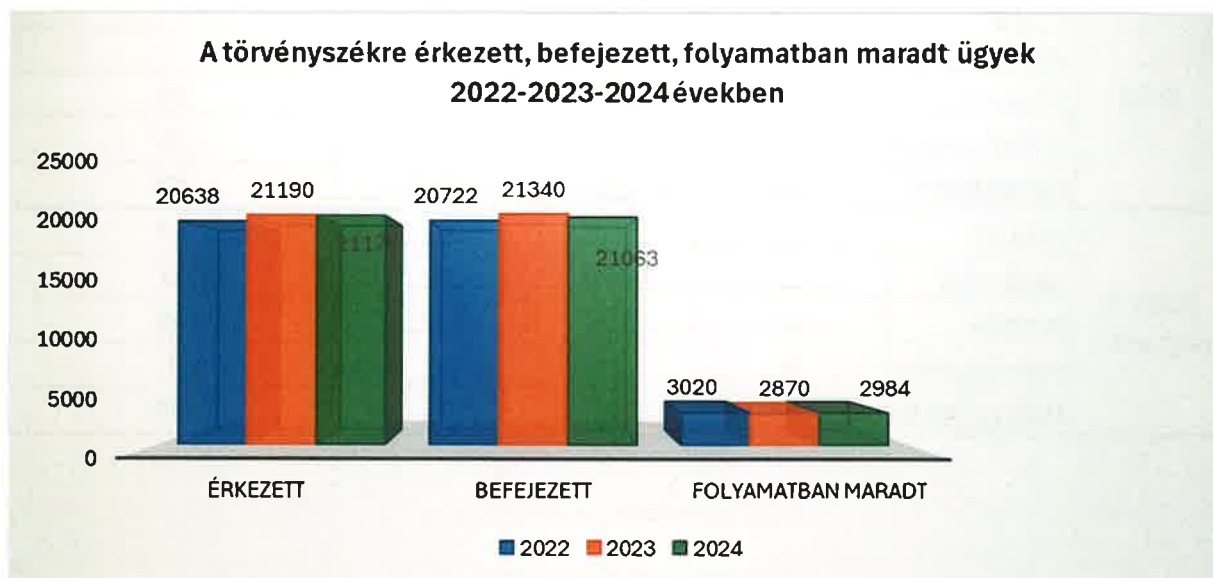
Nemperes ügyek forgalma a törvényszék elsőfokán					
ÉV	ügyszak	Folyamatban volt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2022	polgári	23	552	529	46
	gazdasági	5	12	17	0
	munkaügyi	0	19	18	1
	csőd	1	0	1	0
	felszámolás	138	100	141	97
	végrehajtás	5	57	57	5
	büntető	5	143	147	1
	bv.	245	2073	2068	250
	ÖSSZESEN	422	2956	2978	400
2023	polgári	46	619	632	33
	gazdasági	0	13	13	0
	munkaügyi	1	6	7	0
	csőd	0	1	0	1
	felszámolás	97	213	130	180
	végrehajtás	5	42	45	2
	büntető	1	195	195	1
	bv.	250	2255	2254	251
	ÖSSZESEN	400	3344	3276	468
2024	polgári	33	376	364	45
	gazdasági	0	5	5	0
	munkaügyi	0	11	11	0
	csőd	1	0	1	0
	felszámolás	180	227	261	146
	végrehajtás	2	38	40	0
	büntető	1	167	166	2
	bv.	251	2005	1992	264
	ÖSSZESEN	468	2829	2840	457
2025. I. negyed- év	polgári	45	140	121	64
	gazdasági	0	1	1	0
	munkaügyi	0	9	8	1
	csőd	0	0	0	0
	felszámolás	146	40	56	130
	végrehajtás	0	6	4	2
	büntető	2	49	48	3
	bv.	264	453	462	255
	ÖSSZESEN	457	698	700	455

A 2022-es évhez képest 32 %-os ügyérkezés-csökkenés mutatható ki a polgári és gazdasági nemperes ügyekben, és jelentős az érkezőcsökkenés a munkaügyi ügyszakban is. A felszámolási ügyek érkezésében azonban 2024-ben több mint 120 %-os növekedés mutatható ki. 2022-ben 100 darab, míg 2024-ben 227 darab ilyen ügy érkezett. A büntetőügyek tekintetében növekedés látszik, 2022-ben 143, míg 2024-ben 167 darab ilyen jellegű ügy volt; a büntetés- végrehajtási ügyek száma magas, éves statisztikai tendenciájukat tekintve stagnál.

Összességében a peres érkezésről mondható, hogy a 2014. év óta folyamatosan tartó civilisztikai ügyérkezés-csökkenés 2022-re megtorpant, nagyságrendileg azóta stagnál. Az ügyérkezés-csökkenés hátterében részben az új Pp. hatálybalépése állt, részben 2022. évet megelőzően a koronavírus világjárvány hatásrendszere, de nem utolsósorban az a világszinten kimutatott, szociológiai okokkal magyarázott tendencia látszik, hogy a bíróságokhoz fordulási hajlandóság a civilisztika egyes ügýtípusaiban csökken. A büntető ügyszakban az ügyérkezés csökkenését két aspektus is jelentősen befolyásolta: egyrészt az évek óta ismert tény, a bűncselekmények számának csökkenése, másrészt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatályba lépésével összefüggően felmerült egyes eljárási kérdések. Ebből fakad a büntető nemperes ügyek számának folyamatos növekedése, a bíróság elé állítás, illetve a büntetővégzéssel történő elbírálásra irányuló indítvány számának növekedése.

Az érkezés, befejezés és a folyamatban maradt ügyek belső arányait szemlélteti az alábbi diagram.

1.sz. diagram

A befejezett ügyek száma 2022. és 2023. években meghaladta az érkezés számát, de 2024. évben 114 darab üggyel elmaradt a befejezés az érkezéshez képest. Ugyanakkor 2022. évhez viszonyítva a folyamatban maradt ügyek száma csökkent, ami azt mutatja, hogy a kollegák a hátralékos ügyekre is kiemelt figyelmet fordítottak. A fenti diagram ezeket a tendenciákat példázza. (1.sz.diagram)

II.1.3. Peres ügyek forgalma a törvényszék másodfokán

A Szombathelyi Törvényszék másodfokú peres és nemperes ügyeinek érkezését összegzi az alábbi táblázatos adatsor.

Peres ügyek forgalma a törvényszék másodfokán					
ÉV	ügyszak	Folyamatban volt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2022	polgári	17	113	107	23
	gazdasági	2	19	20	1
	büntető	48	143	138	53
	szabálysértés	0	6	6	0
	ÖSSZESEN	67	281	271	77
2023	polgári	23	107	110	20
	gazdasági	1	13	11	3
	büntető	53	149	145	57
	szabálysértés	0	8	8	0
	ÖSSZESEN	77	277	274	80
2024	polgári	20	79	82	17
	gazdasági	3	17	18	2
	büntető	57	144	151	50
	szabálysértés	0	16	16	0
	ÖSSZESEN	80	256	267	69
2025. I. negyedév	polgári	17	17	22	12
	gazdasági	2	0	2	0
	büntető	50	37	45	42
	szabálysértés	0	3	2	1
	ÖSSZESEN	69	57	71	55

Nemperes ügyforgalom a törvényszék másodfokán					
ÉV	ügyszak	Folyamatban volt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2022	polgári	13	279	275	17
	gazdasági	0	16	16	0
	büntető	38	617	608	47
	ÖSSZESEN	51	912	899	64
2023	polgári	17	373	366	24
	gazdasági	0	4	4	0
	büntető	47	571	591	27
	ÖSSZESEN	64	948	961	51
2024	polgári	24	367	382	9
	gazdasági	0	9	9	0
	büntető	27	536	547	16
	ÖSSZESEN	51	912	938	25
2025. I. negyedév	polgári	9	92	84	17
	gazdasági	0	1	0	1
	büntető	16	149	146	19
	ÖSSZESEN	25	242	230	37

A 2022. évhez képest 2024. évben jelentős ügyérkezés-csökkenés volt kimutatható; mintegy 30 %-os csökkenés látszik a polgári ügyszakban a másodfokú peres ügyek körében. Gazdasági ügyszakban stagnál az érkezés száma, a büntető másodfokú ügyek száma azonban szinte numerikusan azonos volt 2022., 2023. és 2024. évben egyaránt. A nemperes ügyek másodfokú forgalma azonban nőtt, 2022. évben a polgári ügyszakban 279 darab ilyen ügy érkezett, míg 2024-ben 367 darab, ami 30 %-os növekedést jelent. A gazdasági nemperes másodfokú ügyek száma markánsan csökkent, közel a felére esett vissza, de a büntető másodfokú nemperes ügyek száma is csökkenő tendenciát mutat. A másodfokú ügyek befejezési statisztikái egy szempontból érdekesek: általánosságban elmondható, hogy szinte minden ügycsoportban a befejezés mértéke eléri vagy megközelíti az érkezett ügyek számát, így nagyon csekély a folyamatban maradt ügyek köre. Ez a másodfokú tanácsok hatékony működését támasztja alá.

II.2. Az ítélezés időszerűségére vonatkozó statisztikai mutatók

2020 óta a központi igazgatás alapvető célkitűzése, hogy az ítélezés legyen a lehető legidősebb. Ennek megfelelően a Szombathelyi Törvényszék vezetésének is fókuszált célja volt az elhúzódó ügyek számának, arányának csökkentése. A Szombathelyi Törvényszéken és járásbíróságain a büntető ügyszakban magyarázatot nem igénylő módon idősebben történik az ítélezés; ennek ténye hosszú évek óta dokumentált, s erre a

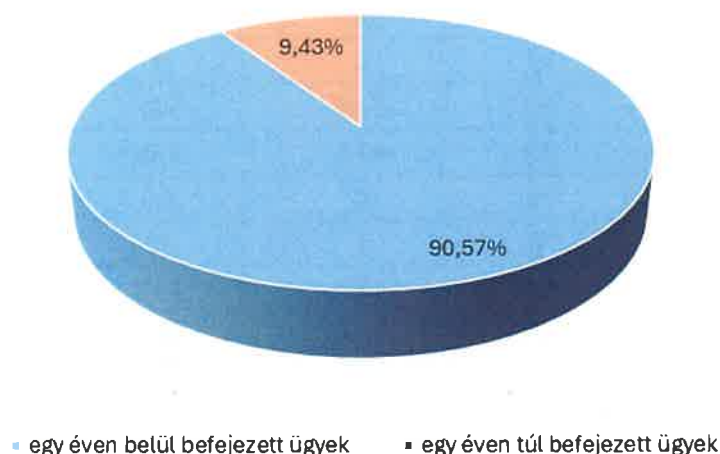
törvényszék korábbi igazgatási és szakmai vezetései, valamint bíráink okkal lehetnek büszkéek. Az elmúlt években a polgári, gazdasági és munkaügyi ügyszakokban dolgozó bíró kollegák áldozatos munkájának köszönhetően országos viszonylatban is elismerten, a civilisztikai ügyszakokban is nagy mértékben javultak e mutatók.

II.2.1. A járásbíróságok időszerű ügyintézése

Az alábbi kördiagramok a járásbíróságok időszerű ügyintézését támasztják alá 2024. évben.

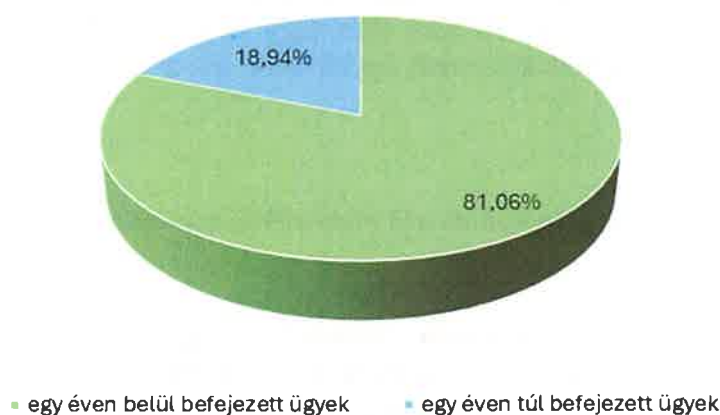
2.sz. diagram

Polgári ügyek a járásbíróságokon 2024. évben

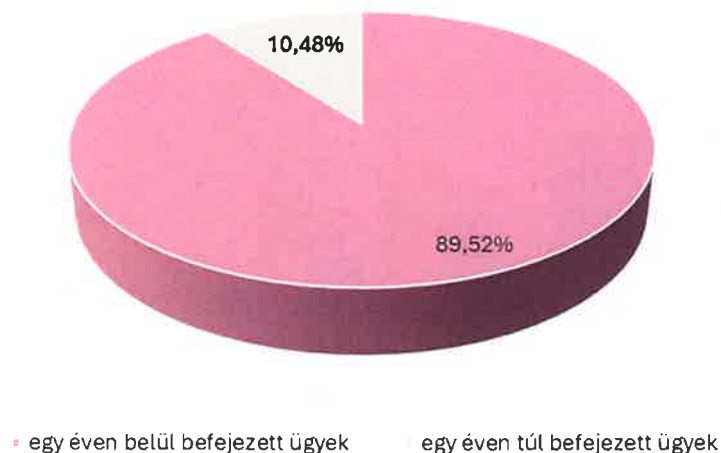
3.sz. diagram

Gazdasági ügyek a járásbíróságokon 2024. évben

4.sz. diagram

Büntető ügyek a járásbíróságokon 2024. évben

A fenti diagramok (2.sz.- 4.sz. diagram) adatai alapján határozottan kijelenthető, hogy a járásbíróságaink időszerűen dolgoznak. Polgári ügyszakban 90%-ot meghaladó, míg gazdasági ügyszakban 80%-ot meghaladó az egy év alatt befejezett peres ügyek száma. Büntető ügyszakban is rendkívül nagy arányú, közel 90%-os az egy éven belüli befejezés.

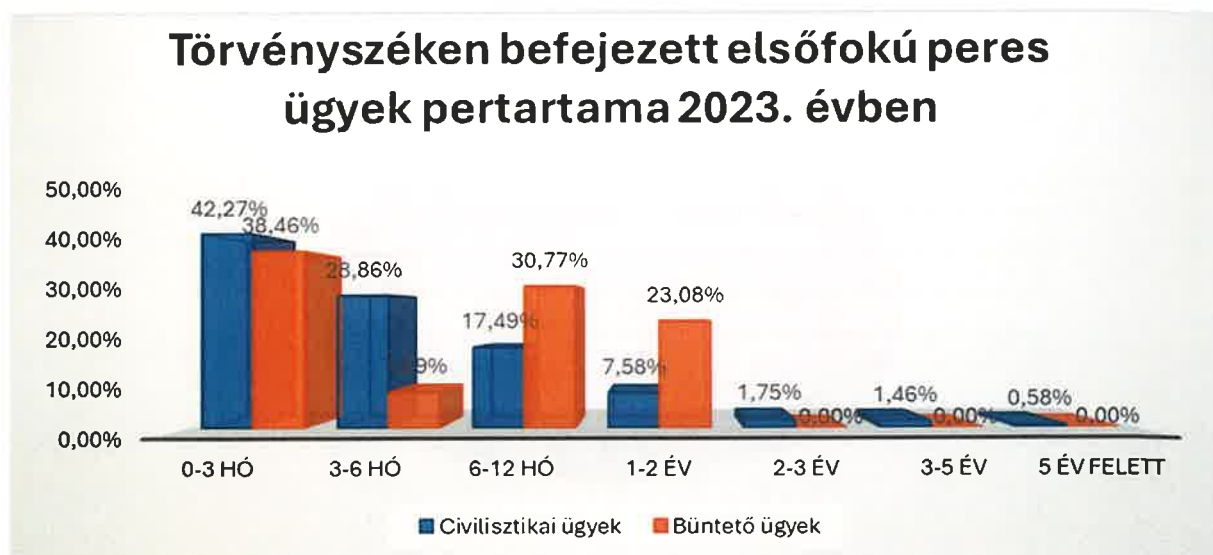
II.2.2. Időszerűség a törvényszék elsőfokán

Az alábbi három diagram a Szombathelyi Törvényszék időszerű munkáját illusztrálja.

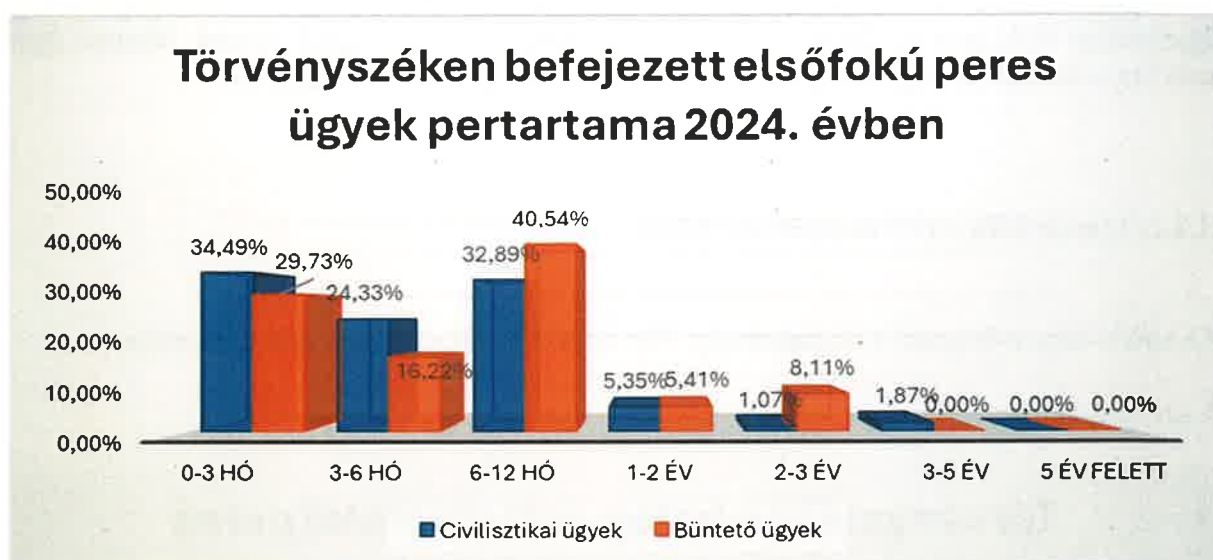
5. sz. diagram

6. sz. diagram

7. sz. diagram

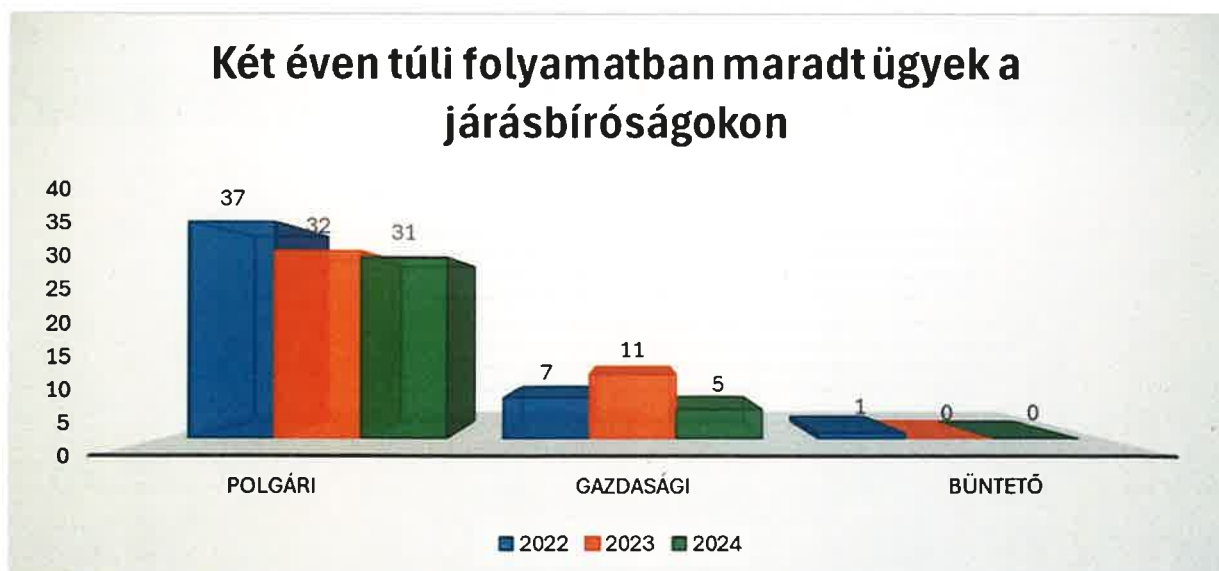
Ahogy az a fenti diagramokból (5.sz - 7.sz diagram) kiolvasható, a Szombathelyi Törvényszék valamennyi bíróságát figyelembe véve, a civilisztikai és a büntető ügyeket külön bontva, általánosságban megállapítható, hogy az ügyek markáns többsége egy éven belül befejeződött. 2024.-évben nem volt olyan ügy, ami 5 éven túl fejeződött volna be, a polgári, munkaügyi és gazdasági ügyek körében 2 éven túli pertartammal az ügyek 2,94%-a zárult, 3 évet meghaladó pertartamú ügy pedig 1,87% volt. Büntető ügyszakban még szebbek a számok, 3 éven túli ügy nem volt folyamatban és nem is fejeződött be az év során.

II.2.3. Az elhúzóóó ügyek

A Szombathelyi Törvényszék igazgatási és szakmai vezetése, a járásbíróóságokon az elnökök, de legfőképpen és elsősorban az ítélező bírák igyekeztek az utóbbi években mindent megtenni annak érdekében, hogy az elhúzóóó ügyek száma csökkenjen. A statisztikai számok mögött meghúzóóó problémák, erőfeszítések, küzdelmek járásonként, ügyszakonként, ítélezési szintekként eltérőek voltak. A statisztikai adatok és ahhoz kapcsolóóóó a központi, helyi vezetői elvárások lényegükööl és szerepükööl fakadóóó általánosítanak. Az általánosítás a munkahelyi konfliktusok egyik – emberileg érthető – alapja, éppen ezért fontos annak hangsúlyozása, hogy egy törvényszék vezetésének – különös tekintettel, ha a törvényszék kis létszámú munkaegység –világosan kell látnia azt, hogy ki mennyiben járult hozzá a hátralék keletkezéséhez vagy annak ledolgozásához. Nyilvánvaló, hogy a büntető eljárás objektív, vertikális eszközrendszere sokkal alkalmasabb az időszérűség feszítésére, mint a peres felek akarátának, tudatának, tárgyalási kultúrájának, érdekeinek kitettebb polgári eljárás, mint ahogy az sem lehet kérdés, hogy a kontradiktóóóó peres eljárás objektív két éves időtartamának elhúzóóóó nem azonosítható a felszámoló eljárásában a szanálásra irányuló értékesítési folyamatok zavaraióóóó, vagy a reorganizáció nehézségeivel. Ezekben az eljárási rendszerekben csak olyan tényezők általánosíthatóóóó, mint az ésszerű idő, a tisztességes eljárás. Ennek szóbejőhető fogalmi körét és a megvalósítás eszközrendszerét keresi az unióóó jogalkotó, az EUB és az EJEB gyakorlata, a magyar jogalkotó, az OBH vezetése, és mindennek megfelelőendő igyekszik helyben, ellenőrizhető mederben követni a bírák munkáját a törvényszék vezetése. Az egyértelműen látszik és világosan láttatni is kell, hogy bíráink nagy erőfeszítést tettek és tesznek a hátralékkezelés érdekében. Jól szemlélteti ezt az erőfeszítést az is, hogy 2022. évhez képest 2024-ben a polgári ügyszakokban 26,3 %-kal csökkent a két éven túl folyamatban lévő ügyek száma, a gazdasági ügyszakban 30 %-kal esett vissza ez a mutató; míg a büntető ügyszakban a 2024-es évet vizsgálva nem volt két éven túli folyamatban maradt ügy.

Az alábbi diagramok a két és öt éven túl elhúzóóóó ügyek egyes tendenciáit mutatják.

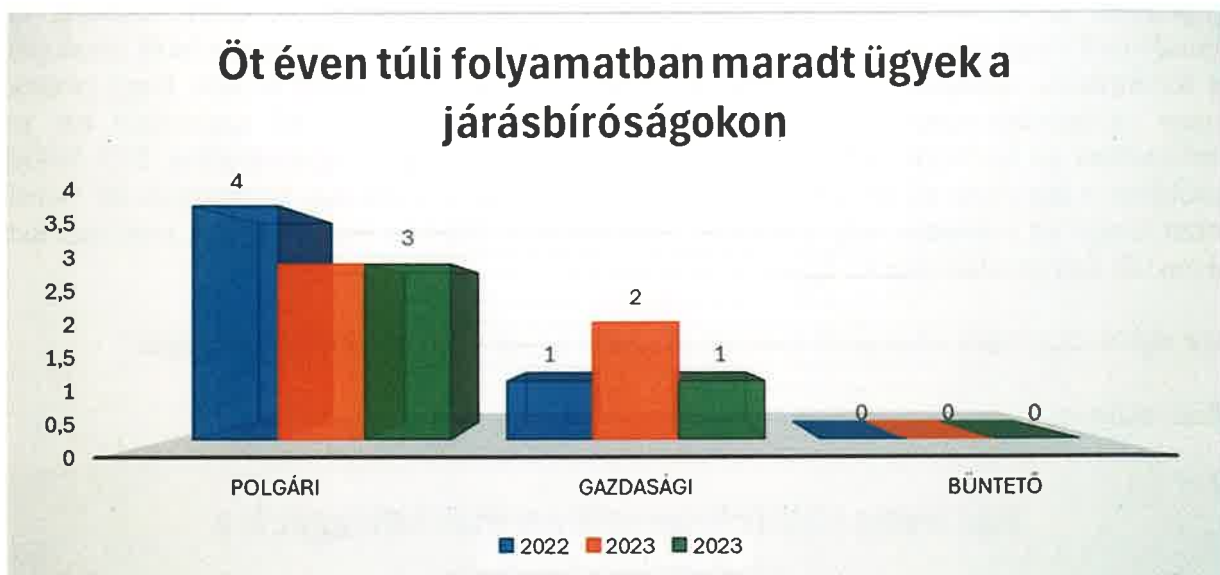
8.sz. diagram

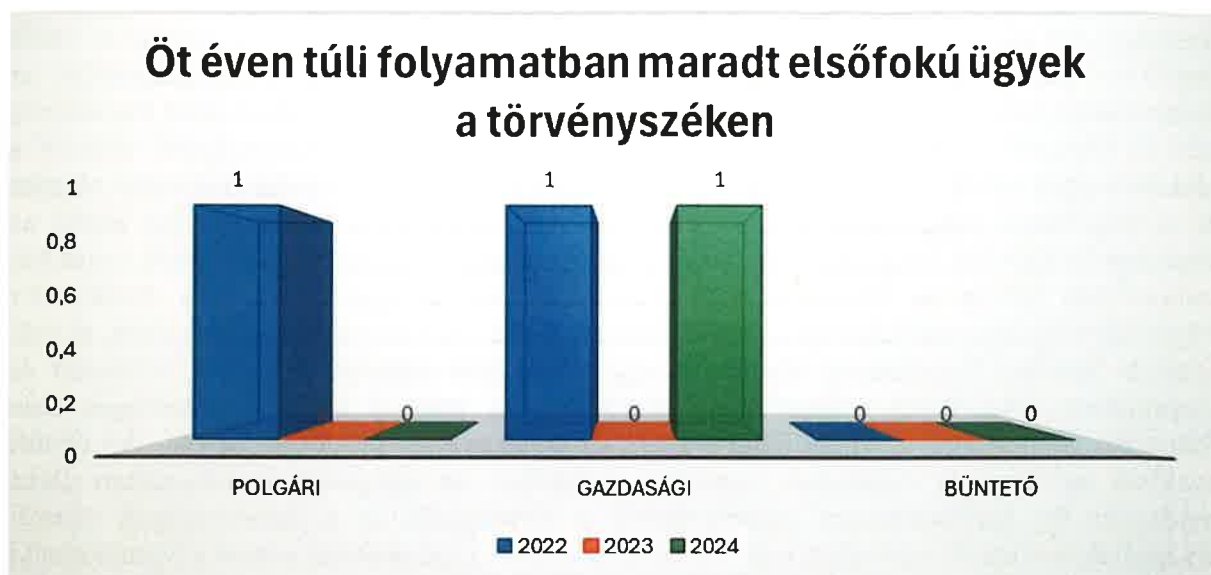
9.sz. diagram

10.sz. diagram

11.sz. diagram

A fenti adatokat (8.sz - 11.sz. diagram) elemezve megállapítható, hogy optimista tendencia rajzolódik ki az 5 éven túli ügyek alakulásában. A járásbíróságokon polgári ügyszakban az elmúlt 3 évben 25 %-os csökkenés volt kimutatható, gazdasági ügyszakban 50 %-os volt a csökkenés, 5 éven túl pedig nem volt folyamatban maradt büntetőügy. Numerikusan ez azt jelenti, hogy a 2024. év végére összesen 4 darab 5 éven túli ügy maradt folyamatban a járásbíróságokon, melyek háttérében elhúzódó szakértői bizonyítás, többszöri átszignálás, vagy hatályon kívül helyezés állt. Az eljáró bírónak felróható eljárási ügyviteli szabálysértés, mint szubjektív ok nem került dokumentálásra.

A törvényszéki elsőfokú ügyek közül a polgári ügyekben mintegy 43 %-os hátralékos ügycsökkenés volt megállapítható a két éven túli ügyek között; gazdasági ügyszakban 2 darab ügy fordult át 2 éven túli ügygé a korábbi évekhez képest.

A törvényszék elsőfokán polgári ügyszakban 2022. évben 1 darab 5 éven túli folyamatban maradt ügy volt, 2023. és 2024. évben viszont nem volt ilyen. Gazdasági ügyszakban 2025 év első negyedévében 1 darab folyamatban lévő ügyet tartottunk nyilván, amely 2025 áprilisában befejeződött, így a jelenben nincs folyamatban lévő 5 éven túli peres ügyünk gazdasági ügyszakban sem. A törvényszéken büntető ügyszakban az elmúlt években nem volt 5 éven túl folyamatban maradt ügy.

A Szombathelyi Törvényszéken az elmúlt évek egyik legnagyobb kihívása a 2 éven, illetve az 5 éven túl folyamatban lévő felszámolási eljárások, azaz az elhúzódó felszámolási eljárások számának leszorítása volt. Látványos eredményt értek el a felszámolási ügyszakban dolgozó kollégák e tekintetben, hiszen az elmúlt 3 évben a 2 éven túl folyamatban lévő felszámolási eljárások 30 %-kal csökkentek. Jelenleg összesen 14 darab ilyen ügyünk van. Ezzel párhuzamosan az 5 éven túl folyamatban lévő felszámolási eljárások mértéke 36 %-kal csökkent; jelenleg összesen 4 darab ilyen ügy van folyamatban a törvényszéken.

II.2.4. Az időszerűség és a vezetői célok

A „tisztességes eljárás” uniós jogi fogalomrendszerének való megfelelés és a magyar jogalkotó ügyfeldolgozási sebességet sürgető intézkedései mellett nem fogalmazható meg

bíróági vezetői szerepfelfogás, ami ne tűzné célul az időszerűség markáns kontrollját. Hiszem, hogy az időszerűség nem lehet a modern bíróági ítélkezés egyetlen végcélja. A megalapozott döntéshez szükséges elérhető legnagyobb időszerűség lehet a magyar és uniós jogalkotó célja és a bíróság feladata. Ennek előre bocsátása mellett is elengedhetetlen az időszerűségi kontroll-rendszer fenntartása, működtetése és olyan jelzőrendszer használata, ami az elmaradás megelőzését hivatott szolgálni. Ebben elnökként támaszkodni kívánok a járásbíróságok elnökeire, valamint a kollégiumvezetőkre. Az időszerűségi mutatóink alapján az a magabiztos tapasztalatom, hogy a törvényszék valamennyi munkaegysége képes az országos trendeknek megfelelő, sőt annál jobb mutatókkal jellemezhető időszerű munkára. Indokoltnak tartom az időszerű ügyintézés érdekében az egy bíróra jutó munkateher folyamatos figyelemmel kísérését. Ezen a téren számítok a törvényszék statisztikusára, akinek feladata havonta figyelemmel kísérni az egy bíróra jutó érkezést, illetve a befejezett és folyamatban lévő ügyek számát annak érdekében is, hogy a kieső bíró kollégák után felmerülő munkateher a felmerüléskor azonnali intézkedéssel kezelhető legyen. Az elmúlt években az időszerű ügyintézés kontrollja érdekében az igazgatási szabályzatban előírt rendszeres és szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket a törvényszék és a járásbíróságok vezetői elvégezték, a kontroll biztosított volt. Alapkonceptiójában indokoltnak tartom a Szombathelyi Törvényszék elnökének 2025.El.II.B.1. számú intézkedésének fenntartását a 2 éven túl folyamatban lévő civilisztikai ügyek vonatkozásában.

Álláspontom szerint nem megkerülhető egy magasan képzett, kvalifikált bírói asszisztencia kiépítése. A folyamatok iránya és az elképzelhető cél egyértelműen csak az lehet, hogy az ügyfelek számára gyors, de megalapozott igazságszolgáltatás legyen elérhető, amelyben a bíró jogi tevékenységet végez, az őt körülvevő asszisztencia pedig képes a digitális technológia vívmányaival önállóan élni, azokat kezelni. Az időszerű ügyintézés egyik fontos követelménye a leíró időszerű munkavégzése. Ez egyrészt a leíró kollégák létszámával összefüggő kérdéseket vet fel, másfelől a munkájuk hatékonyságát érintő munkaszervezési elvárásokat is feltételez. Indokoltnak tartom felülvizsgálni és nyomon követni - az ügyszakok közötti összehasonlításra is kiterjedően - a leírók munkaterhelését, az ideális, hatékony munkamennyiség meghatározását és monitorozását. A leírói munka hatékonyságát érintően meggyőződésem, hogy a digitális fejlődés rövid úton átstrukturálja a leírói munkát. Jelenleg is elérhetőek olyan automatikus beszédfelismerő (ASR) rendszerek, amelyek a korábban használtaknál nagyobb szövegpontossággal képesek beszédszöveg felismerésre és amelyek széles körben alkalmazhatóak tárgyalótermi jegyzőkönyvezésre. Az „AI technológia” egészen biztos, hogy rövid úton ezt a munkát átveszi. Szilárd meggyőződésem, hogy a tárgyalótermi jegyzőkönyvezés átstrukturálásával a leírók tevékenysége, munkaideje jelentős mértékben felszabadítható. Álláspontom szerint korábban a bíróági szervezetben használt beszédet felismerő és leíró alkalmazások bevezetése nem váltotta be a hozzájuk fűzött reményeket, ugyanakkor a technológia időközben jelentős, forradalmi változásokon ment át, s ma már a valós idejű beszédfelismerés magas minőségű rögzítésére képes. A valós idejű jegyzőkönyvezés a környező bíróságokon széles körben meghonosodott, jelentős munkaszervezési előnnyel jár. Ennek eredményeként azonban nem szükséges a törvényszék egyes munkaszervezeteiben kialakult leírói, bírói team munka megbontása, pusztán a leíró munkaterhelését segítené a digitális technológia. A felszabaduló leírói kapacitás biztosíthatja az elektronikus eljárások okozta fokozott munkaigény kielégítését, azzal együtt, hogy minden munkaegység optimális leíróigényének kielégítése szükséges.

II. 3. Az ítélezés megalapozottságára vonatkozó statisztikák

Az alábbi táblázatokban a Szombathelyi Törvényszék és a járásbírók ítélező munkájának megalapozottságára vonatkozó néhány adatot vizsgáltam.

II.3.1. Megalapozottsági mutatók a járásbírók és a törvényszék viszonyában

2022. év

Járásbíróság és törvényszék másodfok viszonylata (civilisztikai és büntető ügyekben)

	Járásbíróságon befejezett peres ügyek száma 2023-ban	Törvényszék másodfokra érkezett peres ügyek száma 2023-ban	Fellebbezési viszonyszám	Törvényszék másodfokon befejezett peres ügyek száma 2023- ban	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
büntető	616	149	0,242	144	73	50,7%	62	43,1%	3	2,1%	6	4,2%
civil	2 520	120	0,048	120	60	50,0%	29	24,2%	7	5,8%	24	20,0%
polgári	2 410	107	0,044	109	57	52,3%	26	23,9%	6	5,5%	20	18,3%
gazdasági	110	13	0,118	11	3	27,3%	3	27,3%	1	9,1%	4	36,4%

2023. év

Járásbíróság és törvényszék másodfok viszonylata (civilisztikai és büntető ügyekben)

	Járásbíróságon befejezett peres ügyek száma 2022-ben	Törvényszék másodfokra érkezett peres ügyek száma 2022-ben	Fellebbezési viszonyszám	Törvényszék másodfokon befejezett peres ügyek száma 2022- ben	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
büntető	590	143	0,242	138	53	38,4%	80	58,0%	3	2,2%	2	1,4%
civil	2 567	132	0,051	127	68	53,5%	27	21,3%	8	6,3%	24	18,9%
polgári	2 455	113	0,046	107	56	52,3%	24	22,4%	5	4,7%	22	20,6%
gazdasági	112	19	0,170	20	12	60,0%	3	15,0%	3	15,0%	2	10,0%

2024. év

Járásbíróság és törvényszék másodfok viszonylata (civilisztikai és büntető ügyekben)

	Járásbíróságon befejezett peres ügyek száma 2024-ben	Törvényszék másodfokra érkezett peres ügyek száma 2024-ben	Fellebbezési viszonyszám	Törvényszék másodfokon befejezett peres ügyek száma 2024- ben	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
büntető	630	144	0,229	151	75	49,7%	62	41,1%	7	4,6%	7	4,6%
civil	2 349	96	0,041	100	52	52,0%	21	21,0%	12	12,0%	15	15,0%
polgári	2 217	79	0,036	82	46	56,1%	16	19,5%	7	8,5%	13	15,9%
gazdasági	132	17	0,129	18	6	33,3%	5	27,8%	5	27,8%	2	11,1%

A Szombathelyi Törvényszék járásbíróinak ítéletei hosszú évek óta kiváló minőségűek, a megalapozottsági mutató magas. A büntető ügyekben 2024. évben 49,7 %-os, míg a civilisztikai ügyekben 52,0 %-os helybenhagyási arány volt kimutatható. A civilisztika ügyekben, ezen belül kifejezetten polgári ügyekben 56,1 % volt a helybenhagyási arányszám, ami kiválóan tekinthető. A megváltoztatások száma ehhez képest alacsony; polgári ügyekben csupán 19,5 %-os, gazdasági ügyekben 27,8 %-os volt.

II.3.2. Megalapozottsági mutatók a járásbíróságok és a Kúria viszonyában

Kúriai felülvizsgálat

	Kúriáról visszaérkezett felülvizsgálati indítványok száma (db)	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
		db	%	db	%	db	%	db	%
büntető (+kat.)	14	3	21,4%	1	7,1%	0	0,0%	10	71,4%
civil	24	10	41,7%	0	0,0%	1	4,2%	13	54,2%
polgári	17	5	29,4%	0	0,0%	1	5,9%	11	64,7%
gazdasági	6	4	66,7%	0	0,0%	0	0,0%	2	33,3%
közigazgatási	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
munkaügyi	1	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

A járásbíróságok és a Kúria vonatkozásában is optimizmusra okot adó számok írhatóak le. Büntető ügyszakban 14 darab ítéletet vizsgált felül a Kúria, amelyből 3 helybenhagyó volt, 1 megváltoztató, és nem volt hatályon kívül helyezés. Jellemzően tehát helybenhagyás történt az érdemileg befogadott felülvizsgálati indítványok körében. Hasonlóan derűlátó számok mutathatóak ki a civilisztika összesített felülvizsgálati adatsorában is, ahol egy hatályon kívül helyezés történt.

II.3.3. Megalapozottsági mutatók a törvényszék és a Kúria viszonyában

Kúriai felülvizsgálat

	Kúriáról visszaérkezett felülvizsgálati indítványok száma (db)	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
		db	%	db	%	db	%	db	%
büntető (+kat.)	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
civil	11	8	72,7%	0	0,0%	1	9,1%	2	18,2%
polgári	6	3	50,0%	0	0,0%	1	16,7%	2	33,3%
gazdasági	4	4	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
munkaügyi	1	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

A törvényszék és a Kúria viszonylatában a megalapozottság 2024. évben úgy alakult, hogy büntető ítélet nem került a Kúriára. A civilisztika összes ügyszakában összesen 11 darab ügy, ebből 6 polgári, 4 gazdasági és 1 munkaügyi volt. A 11 polgári ügyben 8 helybenhagyás történt, a gazdasági ügyek közül valamennyi helybenhagyásra került, míg a munkaügyi ügy is helybenhagyással végződött, ami kiváló megalapozottsági mutató. A járásbíróságok és a Kúria vonatkozásában is derűlátó számok mutathatóak ki, 13 helybenhagyásra 1 darab megváltoztatás és 1 darab hatályon kívül helyezés esett.

II.3.4. Megalapozottsági mutatók a törvényszék és a Győri Ítéltábla viszonyában

Törvényszék és ítéltábla viszonylata (civilisztikai és büntető ügyszakban)

	Törvényszéken befejezett peres ügyek száma 2024-ben	Ítéltáblára érkezett peres ügyek száma 2024-ben*	Fellebbezési viszonyszám	Ítéltáblán befejezett peres ügyek száma 2024-ben	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
büntető (+kat.)	37	15	0,405	14	4	28,6%	10	71,4%	0	0,0%	0	0,0%
civil	197	36	0,183	35	23	65,7%	12	34,3%	0	0,0%	0	0,0%
polgári	143	32	0,224	29	20	69,0%	9	31,0%	0	0,0%	0	0,0%
gazdasági	54	4	0,074	6	3	50,0%	3	50,0%	0	0,0%	0	0,0%
büntető másodfok*	151	3	0,020	1	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

A Szombathelyi Törvényszék elsőfokú fellebbezett ítéletei közül 2024 évben egyetlen ítéletet sem helyezett hatályon kívül a Győri Ítéltábla.

II.3.5. A megalapozottság és a vezetői célok

A megalapozottság tudásmegosztással fejleszthető. Tudásmegosztás elsődlegesen a bírói kollégiumok munkájában érvényesíthető. Az igazgatási vezetésnek a kollégiumok munkáját a lehető legszélesebb körben támogatni kell, amellett, hogy igazgatási eszközökkel célszerű előmozdítani a kollégiumi munka mellett a helyi, regionális és országos képzéseket, szakmai fórumok tartását, konferenciák szervezését. Biztosítani kell a kollégák részvételét a haza képzéseken és a külföldi pályázatokon. A Covid-19 időszaka alapvetően változtatta meg a magyar bírósági rendszer online képzésekről kialakított személtét: a jelenléti képzések a veszélyhelyzet időszaka alatt eltűntek, megjelentek azonban a webináriumok, továbbá a podcast formában visszahallgatható tananyagok. A veszélyhelyzet elmúltával a kollégák online képzésekhez való viszonyulása megosztottságot tükröz. Van, aki arra hivatkozik, hogy az online képzésekkel átadható tudás, pontosabban a képzés által rögzült tudás, töredéke a jelenléti. Mások arra hivatkoznak, hogy a képzések környezetében elérhető személyes együttlétek pótolhatatlan tartalmat adnak a jelenléti képzéseknek. Álláspontom szerint mind az online, mind a jelenléti képzés mellett érvelőknek van igazsága. Az előre rögzített, többször visszatekinthető, sokszor meghallgatható felvételekkel, podcastokkal átadott tudásanyag jól hasznosítható. A Szombathelyi Törvényszék oktatási portfóliójában is a korábbinál nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani a podcast-szerű információátadásnak vagy akár egyszerűbb technológiai ismeretek átadására a „vlog” is alkalmas eszköz lehet. Az ilyen képzési formának a meghonosodását törvényszéki szinten támogatom. Indokoltnak tartom a bíró, titkár és fogalmazó kollégák informatikai képzésének elősegítését, erősítését, a magabiztos felhasználói ismeretek megszilárdítását. Ebben az informatikai osztály segítségére számítok, azzal, hogy elengedhetetlen a kollégák technológiai és informatikai készségek megszerzésére irányuló motiválása, e motivációk további fokozása. A Győri Ítéltábla több esetben szervezett ilyen jellegű képzéseket, illetve olyan szakmai rendezvényeket, ahol a törvényszékünk egyes bírái előadóként vagy moderátorként vettek részt. Indokoltnak tartom a kollégák motiválását arra is, hogy a – vitán felül álló – magas szintű törvényszéki szakmaiságot a régió oktatási tartamában is megjeleníthessük.

Hiszem, hogy a fogalmazók regionálisan megvalósuló frontális képzése mellett kiemelt jelentősége van az instruktori, mentori helyi képzésüknek is. Hagyományosan magas színvonalú a fogalmazók és titkárok képzése törvényszékünkön. A titkárok képzésének, pályára való felkészítésének intézményes rendszere már kialakult a Szombathelyi Törvényszéken; ennek megtartása, fejlesztése, finomhangolása indokolt a jövőben.

Kiemelten fontosnak tartom a rendszerbe belépő ügyintézők szakmai felkészítését. A fogalmazóképzésből részben kiszorult ügyintézői státuszban lévő jogász végzettségű kollégák szakmai integrációját a fogalmazóképzéssel párhuzamosan kell megoldani. Emellett a törvényszék igazságügyi alkalmazotti állományában számos nem jogász végzettségű kiemelkedő tapasztalattal rendelkező kolléga is található, komplex szakmai látásmódjuk átadása rendkívül fontos feladat a rendszerbe belépő fiatal kollégák betanításában. Megerősíteni, fejleszteni kell a „kezdőbírók” mentori, instruktori rendszerét is. Az elmúlt időszakban kialakított mentori rendszer tapasztalatai pozitívak, azok a kollégák, akik elfogadták vagy kérték tapasztaltabb bíró általános segítségét, meggyőződésem, hogy

haszonnal építették be ítélkező tevékenységükbe az őket támogató véleményeket, természetesen a függetlenség sérelme nélkül.

III.A tisztességes eljárás, a bírósághoz való hozzáférés

A bírósági eljárások tisztességessége, a pártatlan és független ítélkezés olyan alapvető alapjogi értékek, aminek tartalmi kereteit valamennyi bírósági dolgozóban tudatosítani, építeni kell. A függetlenség és pártatlanság követelménye nemcsak a bíróságokkal szembeni elvárás, hanem a bírakat megillető jogok alapjogi keretezése is. Éppen ezért tudatosítani kell a bírósági dolgozóknak ezen alapjogok uniós jogi és hazai jogi tartalmát, erkölcsi, etikai alapvetéseit. Az integritási szabályok megtartása éppen ezért nemcsak a bírák kötelessége, hanem a bírókkal szembeni külső behatásokkal kapcsolatos védelmi keret is. A Szombathelyi Törvényszéken integritásfelelős, illetve adatvédelmi tisztviselő is dolgozik. Az integritást sértő cselekményekkel összefüggésben munkájukra magam is számítok azzal, hogy feladatukat jellemzően az integritást sértő cselekményekkel szembeni megelőzésre koncentráltan látom indokoltnak. Az adatvédelemmel és információszabadsággal összefüggő kérdések napi szintű problémákat adnak a törvényszék vezetése számára. Fontos a bíróság munkatársainak személyes védelme, adatainak adekvát kezelése, de a külső adatigénylések is komplex feladat elé állítják a törvényszék vezetését. Az adatvédelmi tisztviselő e körben regionálisan elismert munkát végzett a korábbi években is, szakmai munkájára e tekintetben továbbra is számítok. A törvényszéken a panaszbeadványok intézése folyamatos, a törvényszék elnöke az érintett kollégiumvezetők közreműködésével bírálja el a panaszok döntő részét. A panaszosok egy meghatározó köre visszatérő, „rögzült” problémákkal lép fel; kérelmeik kezelése folyamatos, körültekintő, és magas integritású figyelmet igényel. A panaszkezelés jogszerű, méltányos, operatív megközelítésében az eddigi széleskörben alkalmazott jó gyakorlatot a jövőre nézve is irányadónak tartom. A Szombathelyi Törvényszékkel szemben indult perekben a törvényszék vezetése nagy szakmai és igazgatási tapasztalattal rendelkező tanácselnök kolléga segítségét vette igénybe az elmúlt években. Megítélésem szerint ez az együttműködés magas szakmai kvalifikáción alapuló, jó irányú, közép- és hosszútávon is működőképes. A törvényszéken működő sajtószóvivők hosszú évek óta kifogástalanul látják el feladataikat. A sajtószóvivők munkájára a továbbiakban is számítani kívánok azzal, hogy a Szombathelyi Törvényszék munkatársaiban a sajtószóvivő munkájának érzékeny komplexitását tudatosítani kell.

A Szombathelyi Törvényszék és a Szombathelyi Járásbíróság az ügyfelek gyors egyablakos, kulturált kiszolgálásának érdekében a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése és teljességének biztosítása érdekében ügyfélcentrumot hozott létre. Ügyfélcentrum működik a Szombathelyi Törvényszék Szily János utcai épületében, illetve a Petőfi Sándor utcai épületében is. Ennek eredményeként egyablakos ügyintézés vált elérhetővé a Szombathelyi Törvényszék, valamint a járásbíróság előtt folyamatban lévő polgári, büntető, munkaügyi, civil szervezetek nyilvántartását érintő egyesületi, alapítványi, a végrehajtási, csőd-, felszámolási és cégügyekben egyaránt. Az ügyfélcentrumok ellátják az elektronikus és papíralapú iratbenyújtással, az elektronikus iratbetekintéssel, iratmásolatok átadásával, átvételével kapcsolatos feladatokat, általános tájékoztatást nyújtanak az ügyfelek számára, központi tájékoztató anyagokat biztosítanak a hozzájuk forduló jogkeresőknek. Ellátják továbbá a csekkek igénylésével, befizetésével kapcsolatos információátadást, valamint más hatóságok ügyfélfogadásával kapcsolatos tájékoztatást. Fontos hozadéka az ügyfélcentrumnak, hogy térben és időben is szabályozottabb keretek között működhet az ügyfélszolgálat. Ennek eredményeként a várakozási idő csökkenthető, és az elérhető legteljesebb körű információ

adható át. Az ügyfelek jelentős része él a telefonos érdeklődés, illetve az előzetes telefonos bejelentkezés lehetőségével. Álláspontom szerint a kialakult gyakorlat helyes irányú, az épületek és elsősorban a Petőfi utcai épület ügyfélterhelését helyes irányba tereli, a kezelőirodákat tehermentesíti. A bírósághoz fordulás keretében kiemelném a tanúgondozók szerepét, akik hatékony tájékoztatást tudnak adni az ügyfelek jogairól és kötelezettségeiről, tevékenységük az elmúlt években kifogástalanul működött. Az ügyfélszolgálati napok, azaz a panasznapok rendszere jelentős változáson ment keresztül az elmúlt években: ma már elektronikus és telefonos panasznap bejelentkezés áll az ügyfelek rendelkezésére. Ezzel a lehetőséggel az ügyfelek élnek, ennek eredményeként számottevően strukturáltabb az ügyfélfogadás rendje, mint a korábbiakban. A panasznap ügyintézés jogszabályi keretek közötti ellátását a korábbi rendben indokolt fenntartani. Fontos megjegyezni az ITR rendszer használatának jövőbeli fejleszthetőségét. Az ITR rendszer adatait az ügyfelek az ÜIR segítségével láthatják, vehetik igénybe teljeskörűen. Meggyőződésem, hogy a bírósági működés digitális asszisztenciája a jövőben abba az irányba fog fejlődni, hogy ügyfelek hozzáférhetnek elektronikus aktájukhoz, ezért hangsúlyt kívánok fektetni az ügyfelek ÜIR rendszeren keresztüli informálódásának biztosítására.

IV. A humánerőforrás kérdése a Szombathelyi Törvényszéken

IV.1. A bírák munkaterhelése az országos átlag tükrében

A Szombathelyi Törvényszék dolgozóinak engedélyezett összlétszáma jelenleg 213 fő, ebből 209 álláshely van ténylegesen betöltve. Az engedélyezett bírói létszám 49 fő, ebből 47 betöltött, 1 bíró kolléga tartósan távol van, tehát jelenleg ténylegesen 46 bíró dolgozik.

Annak vizsgálata során, hogy a tényleges bírói létszám, akárcsak a betöltött titkári és fogalmazói, továbbá ügyintézői létszám mennyiben alkalmas a hatékony igazságszolgáltatási tevékenység elvégzésére, az OBH által működtetett Létszámgazdálkodási Kabinet által meghatározott „ideális ügyteher” az alapvetően irányadó mutató. Az OBH által meghatározott sarokszámok keretként határozzák meg munkavégzésünket, humánerőforrás-gazdálkodásunkat, lehetőségeinket.

Az alább bemutatott táblázatok és számsorok a Szombathelyi Törvényszék és a járásbíróságok bíráinak, ügyszakonkénti, de fokonként együttesen számított, átlagos terhelését mutatja az érkezett, befejezett és folyamatban maradt peres ügyek és az országos átlag tükrében.

IV.1.1. A járásbírók ügyterhelése

Az érkezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma a Járásbíróságokon

	Büntető ügyszak					Civilisztika ügyszak				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Szombathelyi Törvényszék	6,41	6,99	6,68	8,17	9,72	20,09	19,22	17,92	19,11	18,80
Országos átlag	6,54	6,52	7,50	7,85	7,48	17,59	17,06	17,14	18,37	18,93

A befejezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma a Járásbíróságokon

	Büntető ügyszak					Civilisztika ügyszak				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Szombathelyi Törvényszék	6,37	6,83	7,11	7,94	8,95	20,06	20,50	18,91	19,37	18,05
Országos átlag	6,38	6,50	7,18	7,52	7,36	17,57	18,08	17,92	18,44	18,72

A folyamatban maradt peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma a Járásbíróságokon

	Büntető ügyszak					Civilisztika ügyszak				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Szombathelyi Törvényszék	32,74	35,16	31,25	36,17	49,10	115,21	100,46	83,72	84,22	93,20
Országos átlag	41,77	44,76	51,03	57,55	57,51	96,27	85,14	78,30	79,83	84,65

A büntető ügyszakban az elmúlt három évben komoly változás állt elő a bírák ügyterhelését érintően. A 2022-es évben a büntető ügyszakban a járásbíróságokra érkezett ügyek alapján még azt lehetett megállapítani, hogy a törvényszék területén működő járásbíróságok büntetőbíráinak terhelése az országos átlag alatti, 6,68 érték/egy tanácsra eső érkezés volt kimutatható. A 2023. és 2024. években ez radikálisan megváltozott. Az országos átlag 2023-ban 7,85 volt, a nálunk mért érték 8,17, míg a 2024-es évben az országos átlaghoz (7,48-as érték) képest 9,72 volt ez a szám. A fent vázolt folyamat azt mutatja, hogy a járásbíróságokon az országos átlaghoz képest magasabb egy főre eső érkezéssel kell számolni. Ha ehhez hozzászámítjuk azt is, hogy a vidéki járásbíróságaink büntető érkezése stagnál, az a következtetés vonható le, hogy a Szombathelyi Járásbíróság büntetőbírái az országos átlag feletti érkezett ügyszámmal dolgoznak. A Szombathelyi Járásbíróság jelenleg 3 ítélkező büntető bíróval dolgozik, a helyettesítések, ügyelet szervezés csak nagy nehézség árán oldható meg. Ennek a helyzetnek a közeljövőben markánsan javulnia kell. 2 büntető bírói hely kiírását reméli a Törvényszék az OBH vezetésétől, bízva abban, hogy az álláshelyek kiírásával az OBH elnöke és a Létszámgazdálkodási Kabinet egyetért.

A Szombathelyi Törvényszék járásbíróságain az egy büntetőbíróra jutó befejezésszám 2024 évben 8,95 volt, ami jelentősen magasabb az országos átlagnál, ennek eredményeként a folyamatban maradt egy főre jutó ügyeink száma is magasabb volt az országos átlagnál. Ha ehhez hozzávesszük az elhúzódozó ügyeink számának kiemelten alacsony volumenét – jelenleg ugyanis nincs 2 éven túli büntető ügy a járásbíróságokon –, az látszik, hogy bíránk leterheltebbek az országos átlagnál, az átlaghoz igazodó terhelésük jövőbeli szervezése tehát indokolt. Érdemes megfontolni azt is, hogy a Szombathelyi Járásbíróságon dolgozó büntetőbírák mindhárman nagy tapasztalatú kollegák, ezért a folyamatban lévő bírói pályázatok mellett indokolt lehet annak végiggondolása, hogy az újonnan beállt friss bírók mentorálása, instruálása milyen módon történjen, a beálló fiatal kollegák mentorálását a

legtapasztaltabb kollegák hogyan tudják ellátni. Egészen biztos, hogy a korábbi években elért kiváló büntető ügyszakban született megalapozottsági eredmény a jövőben is támogatandó cél, és figyelmet kell szentelni arra is, hogy az ügyszak tapasztalat-szerkezetének átalakulása mellett is fennmaradjon ez az optimális adat.

A vidéki járásbíróságinkon a büntető bírák helyzete – véleményem szerint – kiegyensúlyozott, munkaterhelésük tartható, arányos, az országos átlaghoz igazodó. Kőszegen – mozgó bíróként - egy büntető bíró kollega, Kőrmenden elnöki feladatai mellett egy kollega, Sárváron szintén elnökként egy kollega, továbbá egy nagy tapasztalatú büntetőbíró kollega látja el az ügyszakot problémamentesen.

A civilisztikai ügyszakban 2022 és 2024 között az látszik, hogy 2022. és 2023. években az érkezés az országos átlagot meghaladta; ekkor a 14,17/egy tanács értékhez képest 17,92 volt az egy főre jutó érték. 2023-ban 18,37-hez képest 19,11 volt ez az szám. 2024-ben kiegyenlítődtől a folyamat, és az országos átlaggal gyakorlatilag egyező szám volt mérhető.

A befejezések és a folyamatban maradt ügyek mindig egymással összekötött értéket mutatnak. A civilisztikai ügyszakokban a járásbíróságokon a 2022. és 2023. évben az országos átlagot kismértékben meghaladó befejezéseink voltak; 2024. évben csekély mértékben, de az országos átlagtól elmaradt a járásbírósági civilisztikai befejezett ügyek egy főre jutó értéke. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a járásbíróságainkon a civilisztikai ügyszakokban gyakorlatilag az országos átlaghoz igazodik a terhelésünk, büntető ügyszakban az elmúlt két évben azonban az országos átlagot kismértékben meghaladó terheléssel dolgoztak a kollégák. Ezt tükrözi a folyamatban maradt ügyek értékének nagyságrendje is: büntető ügyszakban az országos átlag – mindhárom kimutatott évben – meghaladta a Szombathelyi Törvényszék járásbíróságainak egy főre jutó értékét, ami a mi hatékony ügyintézésünket mutatja. A civilisztikai ügyszakokban folyamatban maradt ügyek száma ehhez képest mindhárom esztendőben csekély mértékben, de meghaladta az országos átlagot.

A Kőszegi Járásbíróságon hosszú évekig egy polgári bíró látta el az ügyszakot elnöki feladatai mellett. Az érkezési adatokból az látszik, hogy így terhelése az országos átlagot meghaladó volt. A törvényszék elnökének intézkedése alapján jelenleg másfél bíró dolgozik itt polgári ügyszakban, ez a személyi állomány szükséges, de elégséges a hatékony munkavégzéshez, viszont további titkári segítségük indokolható. A Kőrmendi Járásbíróságon a bírák száma a feladat ellátáshoz elégséges, nagy tapasztalatú, rutinos bírák dolgoznak itt, annak megjegyzésével, hogy egy bíró évek óta kirendeléssel Sárváron teljesít részben szolgálatot. Munkaszervezési szempontból – optimista várakozással – a Sárvári Járásbíróságon lévő tartós távollét megszüntével, esetleg új bírói hely létesítésével valamennyi bíró kollega kinevezése szerinti szolgálati helyére kerülhet.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a Sárvári Járásbíróságon ítélkező polgári bírák munkaterhelésére. A Sárvári Járásbíróság létszáma alapján (3 polgári és 2 büntető bíró) kisbíróságnak számít, relatíve nagy ügyteherrel, annak kiemelése mellett, hogy a Sárvári Járásbíróság polgári, gazdasági ügyszakában elintéztett ügyek között fajlagosan magasabb a bonyolult megítélésű, elnehezült ügyek száma, több mint más bíróságokon, akár a szombathelyi székhelyű bíróságon is. A bírák alacsony száma és a viszonylag magas fluktuációs tényező mellett semmilyen szakosodásra nem került sor az elmúlt évtizedekben. Nehezítette a munkaszervezést, hogy a polgári bírák között nyugdíjazásra, lemondásra, három elpályázásra, gyerekvállalás miatti tartós távollétre került sor, ezért az ott szolgálatot teljesítő bírák az elmúlt években nagy fluktuáció mellett, nagy ügyszám mellett, nehéz ügyeket tárgyaltak, időszerűen. Terhelésük ennek következtében meghaladta a más bíróságainkon

dolgozó bírák munkaterhét, ezért szükségesnek tartom a titkári, ügyintézői támogatásuk fenntartását, erősítését nem csak a végrehajtási és peren kívüli ügyekre nézve, de a bírói munkában is.

IV.1.2. A törvényszéki bírák ügyterhelése

A törvényszéki elsőfokú ügyeket tárgyaló bírák munkaterhelése az alábbi táblázatokban szemléltethető:

Az érkezett peres ügyek egy tanácsra jutó havi átlagos száma a Törvényszék elsőfokú ügyeiben

	Büntető ügyszak					Civilisztika ügyszak				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Szombathelyi Törvényszék	1,33	4,11	15,30	7,77	6,34	17,02	10,91	11,94	15,57	18,91
Országos átlag	1,50	1,27	1,54	1,49	1,43	9,44	8,74	9,08	9,58	9,81

A befejezett peres ügyek egy tanácsra jutó havi átlagos száma a Törvényszék elsőfokú ügyeiben

	Büntető ügyszak					Civilisztika ügyszak				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Szombathelyi Törvényszék	2,30	4,11	10,45	6,97	7,82	17,67	10,43	13,28	13,88	20,67
Országos átlag	1,24	1,28	1,36	1,38	1,38	9,75	8,94	9,56	9,25	9,48

A folyamatban maradt peres ügyek egy tanácsra jutó havi átlagos száma a Törvényszék elsőfokú ügyeiben

	Büntető ügyszak					Civilisztika ügyszak				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Szombathelyi Törvényszék	7,26	18,99	80,60	67,56	35,52	57,25	43,53	36,47	61,17	62,35
Országos átlag	16,62	15,20	17,55	19,08	18,76	47,96	48,22	45,24	49,35	52,24

A büntető ügyszakban 2022. és 2024. év között az elsőfokú bírókra jutó érkezett ügyek száma jelentősen meghaladta az országos átlagot. Ezt igyekezett a korábbi törvényszéki vezetés megoldani bírói kinevezéssel. A civilisztikai ügyszakokban is hasonlóan alakult ez a szám: 2024-ben 9,81 értékű országos átlag mellett 18,91 volt a Szombathelyi Törvényszéken az elsőfokú bírókra jutó statisztikai szám. Ehhez mérten a befejezés radikálisan meghaladta a büntető ügyszakban is és a civilisztikai ügyszakban is az egy főre jutó országos átlagszámot, ennek következményeként a folyamatban maradt ügyek száma is az országos átlag felett alakult. A civilisztikai ügyszakokban ez a statisztikai eltérés nem a munkaerőhiánnyal függött össze. A törvényszéki elsőfokú ügyeket tárgyaló bírák között a tisztán nemperes ügyeket intéző bíró kollégák számát és ügyeit a rendszer nem számolja el, továbbá a statisztikai követhetőséget nehezíti, hogy a törvényszéki elsőfokú ügyeket tárgyaló bíró kollégáink egyidejűleg törvényszéki másodfokú tanácsokban előadó bíróként is eljárnak, így az ő statisztikai megítélésük osztott szemléletű kell, hogy legyen, amit egy mérőszám nem követ le, a másodfokú ügyintézésben végzett tevékenységükre irányadó számmal kumuláltan kell figyelembe venni.

IV.1.3. A másodfokú tanácsok munkaterhelése

Az érkezett peres ügyek egy tanácsra jutó havi átlagos száma a Törvényszék másodfokú ügyeiben

	Büntető ügyszak					Civilisztika ügyszak				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Szombathelyi Törvényszék	7,02	9,12	12,87	10,51	9,78	15,08	6,21	7,63	7,36	6,36
Országos átlag	10,81	13,30	15,38	13,85	13,21	11,16	12,30	12,30	10,76	9,50

A befejezett peres ügyek egy tanácsra jutó havi átlagos száma a Törvényszék másodfokú ügyeiben

	Büntető ügyszak					Civilisztika ügyszak				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Szombathelyi Törvényszék	7,11	7,51	12,42	10,23	10,26	14,18	6,80	7,34	7,42	6,62
Országos átlag	12,28	13,00	14,34	14,10	12,94	12,26	12,10	12,56	11,23	9,76

A folyamatban maradt peres ügyek egy tanácsra jutó havi átlagos száma a Törvényszék másodfokú ügyeiben

	Büntető ügyszak					Civilisztika ügyszak				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Szombathelyi Törvényszék	27,39	42,38	57,25	48,24	40,76	56,11	11,23	16,65	16,93	15,10
Országos átlag	56,02	61,43	77,76	68,94	72,41	45,31	48,72	45,52	39,29	35,25

Büntető ügyszakban a másodfokú tanácsok terhelése csekély mértékben, de minden évben elmaradt az országos átlagtól. Ugyanez igaz a polgári ügyszakra is, 2024-ben 9,5-es átlaghoz képest 6,36 volt az egy főre jutó ügyszám. A befejezések száma is ugyanilyen arányban tért el, és a folyamatban maradt egy főre jutó ügyek aránya ehhez igazodott. Ebből okszerűen következik elsősorban a civilisztikai ügyszakra nézve, hogy a másodfokú tanácsoknál elszámolt egy főre jutó érték kompenzálendő a törvényszéki elsőfokú ügyek vitelére jutó értékkel, amelyből összvolumenében egy, az országos átlaghoz igazodó terhelés mutatható ki.

A Szombathelyi Törvényszék büntetőbíráinak terhelését a Szombathelyi és a vidéki járásbíróóságokon dolgozó büntetőbírák belső átszervezésével, kirendelésével nem lehet megoldani. A Szombathelyi törvényszéken jelenleg 9 fő büntetőbíró dolgozik, ebből négyen vezetői beosztást töltenek be. A bírák többsége elsőfokú és másodfokú ügyeket egyszerre ellát, nagy ügyszámmal büntetésvégrehajtási csoportunk működik. A Szombathelyi Törvényszék és a Szombathelyi Járásbíróság büntető ügyszakának alacsony bírói létszáma indokolta, hogy – részben vidéken szolgáló – 4 fő járásbíróági kolléga korábban felrendelésre került a törvényszékre. A kirendelések áttekintése a büntető ügyszakban megtörtént, ezzel kapcsolatban a Szombathelyi Törvényszék vezetésének koncepciója kialakult, ami a kirendelések szükséges minimális szintre történő szorítására irányult, ez a jövőben is támogatandó.

A civilisztikai ügyeket érintően utalnom kell arra is, hogy a Szombathelyi Törvényszék munkaügyi ügyszakában dolgozó egy bíró kollégának, az ügyszakot hatékonyan, magas megalapozottsági mutató mellett látja el. A mérhető alacsony ügyérkezés mellett, részben a Szombathelyi Törvényszék polgári ügyszakában indokolható foglalkoztatása, annak rögzítése mellett, hogy a munkaügyi ügyszakban sokszor egyenetlen az érkezés, egyetlen

munkáltatónál felmerült jogi probléma dömping-szerű érkezést generálhat. Erre a jelenségre tekintettel kell lennie a vezetésnek. Ügyszaka mellett jelenleg a törvényszéki elsőfokú polgári ügyek körében számít a vezetés a munkájára.

A Szombathelyi Törvényszékre a vezetés egy járásbírói kollégát rendelt fel az elmúlt időszakban, cégügyek intézésére. A korábbi évek cégbírói és cégszerkesztői nyugdíjazásai, a vezetői kinevezések, a felszámolási ügyszak hátralék-feldolgozási igénye, a munkaterhelési táblázatokban bemutatott polgári másodfokú tanácsok ügyterhelése, a tanácsok belső arányos ügyelosztása, a cégbíróság e-ügyintézési igénye együttesen vezettek a felrendelés mellett szóló vezetői döntéshez. Indokolt ugyanakkor annak végiggondolása, hogy állandó, pályázat útján betöltött, kinevezett bírói státusszal működjön a továbbiakban a törvényszék cégbírósága.

A humánerőforrás-gazdálkodás körében hangsúlyosnak tartom még annak végiggondolását is, hogy a magyar bírói kar és ezen belül a Szombathelyi Törvényszék bírói kara sem homogén korfát mutat. A civilisztikai és a büntető ügyszakokban is nagy szaktudású, generációkat meghatározó nagy tapasztalatú kollégák vonulnak néhány éven belül nyugdíjba. Szaktudásuk, tapasztalatuk pótlása előzetes vezetői koncepciót igényel, a bírói és ügyintézői kar felkészítése erre a feladatkörre haladéktalanul meg kell, hogy kezdődjön.

IV.2. A titkárok, fogalmazók, ügyintézők és tisztviselők helyzete

A kompetencia alapú titkári és ügyintézői munkavégzés a központi igazgatás preferenciái által támogatott szemlélet. A titkároknak és az ügyintézőknek elsősorban olyan ügyeket kell intéznie, amelyek saját hatáskörükben végezhetők. A titkárok törvényi kivételektől eltekintve saját hatáskörben járhatnak el a büntetés végrehajtási kártalanítási ügyek, egyes cégbírói, a társadalmi szervezetek nyilvántartásával kapcsolatos egyes ügyek intézése során, továbbá a végrehajtási, szabálysértési és peren kívüli ügyek vitelében. Ezzel párhuzamosan természetesen az is igazgatási feladat, hogy titkáraink részt tudjanak venni kifejezetten a bírói pályára orientáló munkában. A titkárok tényleges száma 18 fő, 4 fő túlbetöltés mellett. Ezért fontosnak tartom a létszámgazdálkodási osztály felé közvetíteni azt az igényt, hogy a Szombathelyi Törvényszék kiemelkedően alacsony engedélyezett bírói létszámához képest az eddig engedélyezettnél több titkár dolgozhasson. A titkári kompetenciák körében végezhető feladatkörök szélesebb igénybevétele mellett mind a járásbíróóságokon, mind a törvényszéken hatékonyabb bírói munka végezhető. A Szombathelyi Törvényszék jelenlegi vezetésének jó gyakorlatként megtartandónak vélem a titkárok számára kialakított, képzésüket, tevékenységüket, előmenetelüket koordináló vezetők megbízásának fenntartását. A járásbíróóságok polgári és büntető ügyszakában, de a törvényszéken is fontosnak tartom olyan csapatok kialakítását, ahol a titkárok az önálló hatáskörben végezhető feladatok mellett részt vehetnek az adott bíró vagy bírói tanács munkájában, ezen belül pedig összefoglalók, elemzések, írásba foglalások, határozatszerkesztések, előkészítő anyagok megfogalmazásában. Az ilyen titkári tevékenységgel a bírói munka hatékonysága növelhető, a hosszú pertartamú ügyek gyorsíthatóak, és a titkárok magas szintű fejlődését is elősegíti.

A Szombathelyi Törvényszék illetékességi területén jelenleg alacsony a fogalmazók száma, az engedélyezett 7 főből összesen 2 betöltött álláshelyen dolgozik fogalmazó. Tény ugyanakkor, hogy a Szombathelyi Törvényszék illetékességi területén tevékenykedő igazságügyi ügyintézők (12 fő) jelentős része jogvégzett fiatal kolléga. A fogalmazók alacsony létszáma mellett is indokolt utalni arra, hogy képzésük jelenleg részben regionálisan zajlik, emellett

azonban továbbra is nélkülözhetetlen a helyi képzésük biztosítása, e tekintetben évtizedes jó hagyományaink vannak, a szombathelyi fogalmazók képzése magas szintű. Fontosnak tartom továbbá a nem jogvégezett igazságügyi alkalmazottak kompetenciájuk szerinti foglalkoztatását, képzésük, önképzésük elősegítését.

A humán erőforrás-gazdálkodás kapcsán kell szólnunk a tisztviselőkről és a fizikai dolgozókról is. A Szombathelyi Törvényszéken 100 fő az engedélyezett tisztviselői létszám, ami egy fő kivételével betöltött, 8 fő tartósan távollévőt tartunk számon. A fizikai dolgozók engedélyezett létszáma 34 fő, ebből jelenleg 31 álláshely betöltött, 3 üres. A tisztviselői létszámmal kapcsolatban indokoltnak tartom, hogy a tisztviselők foglalkoztatásának arányos elosztását folyamatosan monitorozzuk. Az elmúlt években kialakult leírói helyzet mellett vizsgálni kell az ügyszakok közötti belső arányosság kérdését, amellyel párhuzamosan természetesen figyelemmel kell lenni a törvényszék gazdasági helyzetére, valamint az elsőfokú bírák eltérő ügyterheléséből fakadó egyéni különbségek kiegyenlítésére is. Ebben a szervezőtevékenységben nehéz megkerülni a nyugat-magyarországi térség munkaerőpiaci helyzetét, a fluktuáció problémáját, a törvényszéken működő engedélyezett tisztviselői létszámot, de figyelemmel kell lenni a bírói munkavégzés team-igényére, valamint arra a körülményre is, hogy a bírák saját fogalmazási gyakorlatuknak megfelelően dolgoznak, ezért lehetőleg állandó tisztviselő kolléga szolgálja munkájukat.

A fizikai dolgozóink hatékonyan látják el tevékenységüket, munkájuk szervezésében a törvényszék gazdasági hivatalának vezetőjére számítok. A dolgozók megtartása a jelenlegi munkaerőpiaci környezetben kiemelt preferencia.

V. Tárgyi és pénzügyi erőforrások

A független, hatékony, időszerű ítélkezés feltétele a megfelelő tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való ellátottság. Általánosságban elmondható, hogy a magyar bírósági szervezetrendszer feltételeihez képest a Szombathelyi Törvényszék erőforrásrendszere jó, a korábbi vezetések ezen a téren sokat dolgoztak. A Szombathelyi Törvényszék és a járásbíróságok épületeinek állaga kielégítő, a berendezési tárgyak, bútorok, eszközök, informatikai eszközök ellátottsága valamennyi munkaegységben kielégítő, a könyvtár szakirodalommal kitűnően ellátott.

V.1. A tárgyi erőforrások

Megítélésem szerint a biztonsági berendezések részbeni felülvizsgálata indokolt, a folyosói beszólítórendszer rekonstrukciója is korszerűsítésre érett. Folyamatban van a Kőszegi Járásbíróság klimatizálásának tervezése, majd kivitelezése, a Sárvári Járásbíróság rekonstrukciójával kapcsolatos tervek kialakítása és a Körmendi Járásbíróság épülete is egyes elemeiben felújításra szorul. Ezeken a területeken további fejlesztések szükségesek, az állagmegóvás, illetve a modern igényekhez igazodó dolgozói környezet megteremtése érdekében. Az elmúlt évek gazdálkodása a Covid-19 járvány, majd később a növekvő energiaárak, illetve a kimagaslóan nagy inflációs ráta miatt nem volt egyszerű feladat a magyar igazságszolgáltatási rendszerben, így a Szombathelyi Törvényszéken sem. Ennek ellenére a törvényszék takarékos gazdálkodást folytatott, napelemrendszerek kialakításával az energiafogyasztást jelentősen mérsékelte. E vonatkozásban a fejlesztések további

megtakarítást segítő irányú fenntartása indokolható. Továbbra is szükségesnek tartom az épületek vizesblokk rendszerére vonatkozó felújítási koncepció végig vitelét, az érintésmentes mellékhelyiségek kialakítását. Az energetikai gazdálkodás szempontjából át kell tekinteni az elektromos áram beszerzését. Az utóbbi időben a távhőről a Szombathelyi Törvényszék levált, és a VRV-rendszerre tért át, ennek számos jól meghatározható előnye mellett hátránya, hogy a dolgozók számára adott hőérzet gyengébb, relatív.

Az épületkarbantartás vonatkozásában fontosnak tartom a folyamatos állagmegóvást annak érdekében, hogy ne igényeljen olyan mértékű beruházást, amit dologi vagy központi költségvetésből már nem tud a törvényszék megoldani.

Ebben a körben szükséges megemlíteni a Szily János utcai épület ablakcseréjének kérdéskörét. Valamennyi, a törvényszék területén lévő bíróság épületében megtörtént a nyílászárók cseréje, kivéve a Szombathelyi Törvényszék központi épületét. A korábbi évek szigorú energetikai gazdálkodása miatt is érvek szólnak amellett, hogy gazdaságos energetikai felhasználást biztosító nyílászárók legyenek az épületben.

Vitán felül áll, hogy a Szombathelyi Törvényszék kinőtte a Szily János utcai főépületét. Ezzel összefüggésben évek óta folyamatban van a szombathelyi, bontásra szoruló, büntetés-végrehajtási intézetnek, azaz a régi börtönnek a felújítási kérdése. A jövőben is kiemelt kihívást jelentenek majd a büntetés-végrehajtási intézettel kapcsolatos tervezési, felújítási munkák, illetve a pályázati projekt keretében a Katolikus Egyházzal együttműködésben lefolytatott kivitelezés kérdései. Energetikai szempontból is nagy jelentőséggel bírna, ha a rekonstrukció, újjáépítés megtörténhetne a kialakult terveknek megfelelően. Ebben az esetben felmerülhet, hogy a Petőfi utcai épületet át lehet költöztetni a Szily János utcai kibővített épületbe, ami energetikai gazdálkodásunkat is jelentősen javítaná.

A törvényszék gépkocsiflottája részben felújításra, cserére szorul, ennek forrása a bíróság központi költségvetésére tartozik, a jelenlegi gazdasági helyzetben ennek megvalósítása középtávon képzelhető el. Az elektromos áram- és gáz beszerzésekre vonatkozó szerződések felülvizsgálatára lehet szükség, illetve szigorú kontroll mellett megvalósuló rezsigazdálkodásra a jövőben is szükség lesz.

Szót kell ejteni a gazdálkodás körében a törvényszéket érintő parkolási kérdésekről is. A Szily János utcai épületben dolgozó kollégák közül a bírák parkolása többé-kevésbé megoldott, a tisztviselői kör parkolása csak a régi börtönön keresztül megoldható. Ennek a helyzetnek a fejlesztése és felülvizsgálata ugyancsak szükséges. A Petőfi utcai épületben a parkolás, belső szabályozók kialakítása mellett, de a tisztviselői kar számára is megoldható. A vidéki járásbíróságok parkolási problémát nem jeleztek.

A tárgyi eszközök között utalok még arra, hogy a Szombathelyi Törvényszék könyvtára szakirodalommal jól felszerelt, évtizedek óta a bíróság szolgálatában álló kolléga vezeti. Szükségesnek tartom a könyvtár online szakirodalmi ellátottságának felülvizsgálatát, fejlesztését annak érdekében, hogy az ítélkező munka irodalmi ellátottsága korlátoktól mentesen megvalósulhasson.

A működési költségek vonatkozásában a postaköltség összege kiemelkedően fontos problémája a Szombathelyi Törvényszék gazdálkodásának, ebben a posta monopolhelyzete, szolgáltatásainak ára jelentős tényező, a jelenlegi költségvetési számok mellett keresnünk kell a postai kézbesítés olyan alternatíváit, amelyet perjogi rendszerünk megengedhet. A nyomtató-költségünk az utóbbi időben jelentősen csökkent, a törvényszék előnyös szerződést kötött bérelt nyomtatók működtetésére, ennek fenntartása továbbra is indokolt.

V.2. A pénzügyi erőforrások

Továbbra is fontosnak tartom a takarékos, szoros költségvetési gazdálkodás eredményeinek megtartását.

Az Iasz. hatálya alá tartozó kollégák vonatkozásában az OBH erre vonatkozó útmutatásainak megfelelően különös figyelmet kell fordítani a jövőben a bértömeg-gazdálkodásra, számos előnye mellett hátránya, hogy a bérezés életpálya-szerűen kevésbé kiszámítható, mint a korábbi javadalmazási rendszer, a bér növekedése nem kötött olyan automatizmusokhoz, mint a korábbi rendszerben, kerülni kell az indokolatlan konfliktusokat, bérfeszültséget.

A gazdasági hivatalban felülvizsgálat alá kell helyezni a felsőfokú végzettségűek foglalkoztatását, szükségesnek tűnhet a létszám-irányszám felülbírálatának kezdeményezése a felsőfokú dolgozók vonatkozásában. Ezzel összefüggésben áttekinteni szükséges a felsőfokú foglalkoztatottak túlbetöltésének helyét.

Felülvizsgálandó az ügyeleti rendszer és annak adminisztrálása. A nyugati határ szélén lévő bíróságként, az átlagot meghaladó mértékben indokolt az ügyelet szervezése a Szombathelyi Törvényszéken a büntetőügyeket érintően.

VI. Az informatikai helyzet

A Szombathelyi Törvényszék informatikai stratégiája, személyzete és tárgyi ellátottsága kielégítő, a Covid-19 járványügyi helyzetet követően maradéktalanul és mindenki számára elérhető a bírósági rendszeren belüli szolgáltatások teljes köre, a hozzáférhetőek a jogszabályok, a szakirodalom, a teams-rendszeren keresztül képzések állnak rendelkezésre. Fontosnak tartom annak az igénynek a megjelenítését, hogy a bírák kezében lévő laptop-park idővel cserére szorul, a központi vezetés számára jelezni szükséges ennek jövőbeli nélkülözhetetlen cseréjé. Kifejezett vezetői célom az online eljárásokra való még szélesebb körű felkészítés, nem tudom elképzelni, hogy a jövő bíraskodása a jelenleginél még sokkal szélesebb körű digitális tartalmat ne kapjon. Indokoltnak tartom annak felülvizsgálatát, hogy az ügyféltájékoztatás színvonalát mennyiben javítaná a bíróság épületeinek aulájában, központi részén elhelyezett elektronikus információs felületek kialakítása. Szükségesnek tartom a jövőt illetően az épületben nyilvános wifihálózat működtetését és annak minden dolgozó számára való elérhetőségét biztosítani. A távmeghallgató rendszer a szükséges és indokolt körben működik, indokoltnak tartom a távmeghallgató rendszer széleskörű alkalmazásának bevonását a polgári ítélkezésbe is, az erre vonatkozó OBH által fejlesztett technológiák alkalmazására vonatkozó oktatási és informatikai fejlesztésre figyelmet kívánok fordítani.

VII. Céljaim, elveim, terveim

A törvényszék elnökének fentiekben vázolt feladatait az alkotmányos alapelvárások, a

jogszabályi előírások, a törvényszék belső szabályzói, és mindezek keretezéseként az OBH elnökének stratégiai célkitűzései határozzák meg. Az OBH elnöke stratégiai céljaiként azt fogalmazta meg, hogy a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek, az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása, a tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása, továbbá a bírósági szervezet integritása, az ítéelkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége, a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése, a képzési rendszer fejlesztése valósuljon meg, együttműködésben a többi hivatásrenddel.

Az OBH elnökének stratégiai céljai mellett a Szombathelyi Törvény elnökének céljait az alábbi tételmondatokban összegzem:

VII.1. „A bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék”

- Meggyőződésem, hogy a Szombathelyi Törvényszék valamennyi dolgozója lelkiismeretesen dolgozik azért, hogy a bíróság eleget tegyen alkotmányos kötelezettségének. A bírósági munkának a bíró tevékenysége, az igazságszolgáltatás köré kell, hogy épüljön. A tevékenységünk középpontjában a pártatlan és független bíró áll, az ő megalapozott és időszerű jogalkalmazó tevékenységét kell kiszolgálnia a gazdasági hivatalnak, a tisztviselői karnak, az informatikának, és nem utolsó sorban a bíróság vezetésének is. A feladatunk tehát a jogszerű, független, megalapozott és időszerű ítéelkezés az ügyfelek és jogkereső polgárok érdekében.
- A törvényszék vezetőjeként célom e feltételek biztosítása, az ellenőrzési és kontrolling rendszerek működtetése, a jelzőrendszerek felállítása és az adekvát jelzések megadása.
- Célom továbbá együttműködési rendszerek kiépítése és fenntartása az igazgatási vezetés, a szakmai vezetés, és a bírák teljes köre között.
- Fontosnak tartom a feltárt problémák operatív kezelését, megoldását, a még fel nem ismert működési problémák felismerését. A jelzett problémákra adott gyors, együttműködő válaszokat.
- Nélkülözhetetlennek tartom a problémamegoldás folyamatába a bírói vélemények becsatornázást, a döntések transzparenciájának növelését.
- Célomnak tekintem a centralizáció és decentralizáció szükségességének végiggondolását és a hatékony döntési szintezést, megfelelő kontroll mechanizmusok mellett.
- Kiemelt kötelességemnek tekintem a bírói függetlenség maximális biztosítását.
- Fontosnak tartom még a sajtóval való jó kapcsolattartás rendszerének fenntartását.

VII.2. „A független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek”

- Céloknak tekintem továbbá az időszerűség érdekében a jogszabályi elvárások világos tartása mellett egy motiváló légkör megteremtését.
- A bírák, titkárok, fogalmazók, ügyintézők arányos és kiegyenlített munkaterhelésének megteremtését.
- A tudásmegosztás nyitott, rugalmas rendszerének fenntartását más bíróságokkal, társszervekkel, hivatásrendekkel együttműködve.
- Támogatni kívánom a kollegák képzési igényeit a lehető legszélesebb körben.
- Előmozdítani kívánom a titkárok, ügyintézők kompetenciájuk szerinti foglalkoztatását, a tanulási-, és a team-igények egyidejű kielégítése mellett.
- A bírák értékalapú, motiváló vizsgálatának fenntartását, elősegítését, a titkári vizsgálatok rendszerének fejlesztését, a pályaaorientációs koncepciók fenntartását is támogatni kívánom.
- Célom és kötelességem a kollégiumi munka és a bírói testületek demokratikus működésének leghatékonyabb támogatása.

VII.3. „Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása”

- A bírák kirendelésének, valamint a fogalmazók és titkárok foglalkoztatásának világos és transzparens rendszerét kívánom működtetni.
- Az igazságügyi ügyintézők lehető legszélesebb körű, kompetenciákhoz igazodó foglalkoztatását kívánom megvalósítani.
- Célom a leírói kör és tisztviselői állomány képzettségének megfelelő alkalmazásának optimalizálása, arányos foglalkoztatása.
- Célom még a helyettesítési rendszerek átlátható és rugalmas működtetése.

VII.4. „A tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása”

- A szoros költségvetési gazdálkodás fenntartása a célom.
- Szükségessnek tartom az épületrekonstrukciók folyamatos fenntartását.
- Figyelmet kell szentelni az uniós pályázati rendszer későbbi megnyílása esetére

előzetes koncepciók kiépítésére.

- Feladatnak tekintem középtávon a gépjárműpark fejlesztését.
- Céлом az ügyfeltájékoztatás további fejlesztése.

VII.5. „A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége, a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése, a képzési rendszer fejlesztése valósuljon meg, együttműködésben a többi hivatásrenddel”

- A céлом az integritással kapcsolatos prevenció építése és kontroll működtetése.
- A képzési kapcsolatainak, rendszereink működtetése, szoros együttműködésben a társkollégiumokkal.
- Céлом továbbá a nemzetközi kapcsolataink széleskörű fejlesztése.
- Hivatásrendi kapcsolataink ápolása és becsatomázása a – fentiek szerinti – tudásmegosztással.
- Céлом végül a kollégiumi élet előmozdítása és a felsőbb bíróságokkal való kapcsolat független és szakmai ápolásának elősegítése.

VIII. Összegzés

A fentiben részletezett tények és elképzelések alapján kívánom a pályázatomban körvonalazott vezetői céljaimat megvalósítani. Arra szeretnék törekedni, hogy a Szombathelyi Törvényszék szakmai munkája országos összehasonlításban kiváló legyen, döntéseink megalapozottan és időszerűen szülessenek, szakmai jelenlétünk látszódjon. Az ehhez szükséges gazdasági, szervezeti, intézményi keretek megteremtése az igazgatás feladata. Meggyőződésem, hogy törvényszékünk csak akkor működhet hatékonyan, ha a vezetés olyan munkakörnyezetet tud biztosítani a bírának és valamennyi dolgozónak, ahol a szervezeti döntéseket igazgatási és szakmai együttműködés mellett, a véleményeket és az érdekeket integráltnak, becsatomázva hozzák meg. Ebben kérem a Szombathelyi Törvényszék összbírói értekezletének és az OBH elnökének támogatását.

Szombathely, 2025. május 5.

Dr. Kovács Bálint Gábor